החברה המובילה בישראל ובאירופה בייצור ושיווק
תריסים וצאנים • וילונות ורטיקלים • וילונות גלילה
מחירים מיוחדים בדקבות הסדר לם ארגוני הקניות הקיבוציים
אלאלי חינם 177-022-5151 ונציגנו יגיע אליך

השתיל
לך על בטוח
ויצור ושיווק שתילי איכות
ירקות צמחים עונתיים רב שנתיים
דשא תבלינים ועוד...
מושב תדהר טל: 07-961961, פקס: 07-961965

הדף הירוק

מוסף על המשמר בתנועה הקיבוצית מס' 400 • 3 במאי 1994 • כ"ב באייר תשנ"ד

המלחמה על "ארד"

ברמות־מנשה דורשים לפטר את המנכ"ל

אגם החולה זה
פטר מירום, עמ' 15

אות השלום ל...
החוץ שמעון...

"למנוע את הוצ...
החרדי לחסל את...
מדע הארכיאולו..."

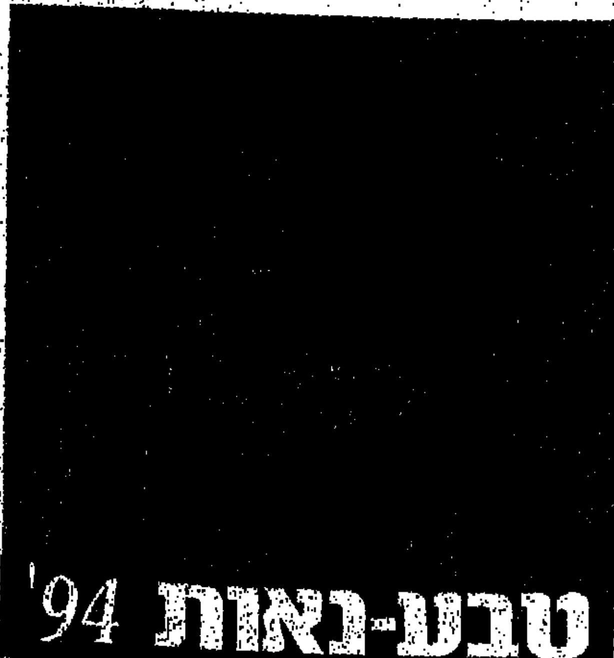

חנות המפעל - קיבוץ נאות מרדכי. המשביר מחסני מכר, רח' יגאל אלון 76 תל-אביב. אוברגין, רח' אלחדיף 9 טבריה. כרדן, רח' שמוטקין 9 איזור תעשייה ישן ראשל"צ.

שביתת העובדים הסוציאליים נכנסת ליומה ה־13

גרניט מסרב לדון עם העובדים הסוציאליים כל עוד הם שובתים

2,000 שובתים הפגינו אתמול וחסמו רחובות במרכז תל־אביב □ שניים מהמפגינים נעצרו □ הפגינו גם בירושלים □ היום הפגנה בחיפה

הפגנת העובדים הסוציאליים בירושלים. (צילום: יוסי כהן/ סקופ)

□ אבשלום קווה, נחמן גלבוע

איגוד העובדים הסוציאליים מחריף את המאבק במשרד האוצר ובעיקר כלפי הממונה על השכר במשרד האוצר, שלום גרניט. כ־2,000 עובדים הפגינו אתמול ברחבת הסינמטק בתל־אביב. לאחר ההפגנה ניסו חלק מן העובדים לרדת אל הכביש ולחסום את הרחובות קרליבך ואבן־גבירול לתנועה. המשטרה פינתה את המפגינים מהכביש ועצרה שניים מהם לחקירה בגין התפרעות והפרת סדר. כמו כן התקיימה הפגנה שקטה במרכז ירושלים. היום מתוכננת הפגנה בחיפה. שביתת העובדים הסוציאליים נכנסה הבוקר ליומה ה־13.

איגוד העובדים מקיף כ־9,000 עובדים בכל רחבי הארץ. העובדים דורשים יישום הסכם העוסק הן בהטבות שכר והן בתנאי עבודה, שנחתם בחודש אוגוסט האחרון. כמו כן דורשת נציגות העובדים להכנס לאלתר למו"מ על הסכם שכר חדש. לטענת ראשי האירגון, חלה שחיקה של כ־30 אחוזים בשכרם. הממונה על השכר, שלום גרניט, איתן בדעתו שלא להיכנס למו"מ עם נציגי העובדים השובתים. נסיונות תיווך של מ"מ יו"ר ... לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, לא צלחו עד כה. ... הארצי לעבודה דחה, בדיון שהתקיים בשבוע ..., בקשת האוצר להוצאת צווי מניעה נגד חלק ...

בהפגנה בכיכר ציון בירושלים השתתפו ... של עובדים סוציאליים ממחוז ירושלים. ... למעלה מ־1,400 אישה ואיש. לדברי נציגת ... במחוז זה, יהודית רקאנטי, כ־70 אחוזים ... נמצאים בדרגות השכר הנמוכות ולא ניתן ... ולבלום את התביעות העובדים לשיפור ... בעקבות ההסכם שנחתם במוצאי שבת ... בירושלים, ומעניק תוספות של כ־40 אחוז ... למהנדסים ולטכנאים, מחריפה שבעתיים ... העובדים הסוציאליים, המגלים כי עוד ... קידם עצמו משמעותית, בעוד הם ... לטענת גרניט, נציגות העובדים דורשת ... למעלה מ־100 אחוז. המזכיר הארצי של ... גרא, טוען כי הדרישה נעה סביב ה־30 ...

התחזית

הטמפרטורות יעלו והלחות תרד. עננים בגובה רב ובינוני יכסו את השמים. יתכן טפטוף.
ירושלים: 13־24, גולן: 12־22, הרי הגליל: 12־21, חיפה: 21־28, דגניה א': 18־31, עפולה: 15־28, תל אביב: 17־26, נתב"ג: 16־30, באר שבע: 17־31, אילת: 20־33, סדום: 23־33.

מבוי סתום בשיחות בין ההסתדרות הרפואית לאוצר

היום תיערך פגישה מכרעת בין גרניט לראשי ההסתדרות הרפואית, התובעים תוספות שכר □ אם תיכשל הפגישה, ישבתו החל ממחר 12 אלף רופאים

□ אבשלום קווה

ראשי ההסתדרות הרפואית והממונה על השכר במשרד האוצר, שלום גרניט ישובו ויוועדו היום בתל־אביב בניסיון להקדם את המו"מ על הסכם שכר חדש. אם ייכשל המשא ומתן, ישבתו כ־12 אלף רופאים וישביתו את המערכת מחר ואף ביום חמישי. כמו כן מתוכננים עיצומים בשבוע הבא.

מגעים, שהתקיימו בין הצדדים במהלך הימים שבין שביתת האזהרה בשבוע שעבר לאתמול, לא נשאו כל תוצאות. ראשי ההסתדרות הרפואית מקווים, כי בפגישה היום תושג פריצת דרך, ויהיה ניתן להמשיך ולנהל את הדיונים בשקט היחסי בו התקיימו עד כה.

דרישת הרופאים למתן תוספת שכר מקבלת עתה, עם חתימת הסכם שכר ל־120 אלף העובדים בדירוג האקדמאי, משנה תוקף. העובדים במגזרים השונים כטכנאים, הנדסאים ואקדמאים קיבלו תוספות שכר של כ־25 אחוז וקידום בדרגות וכן הכללת רכיבים נוספים, כהוצאות רכב ושעות נוספות, בחישוב הפנסיה. הישג זה מדרבן את נציגות העובדים, הן לסיים את המו"מ במהירות והן להביא בפני העובדים הישגים של ממש.

אחת הסיבות לפרוץ שביתת האזהרה ביום שני שעבר ולחידושה האפשרי מחר נעוצה גם במתן תוספות שכר ניכרות לאחיות, לעובדים הפארא־רפואיים ועוד. לטענת ראשי הארגון, המצב כיום הוא, שאחות משתכרת יותר ממנהל מחלקה, דבר שהוא בלתי נסבל מבחינת חלק גדול מהעובדים.

בהסתדרות הרפואית העריכו לפני מספר ימים, כי העובדים לא יפתחו בשביתה כללית אלא לאחר שהעובדים הסוציאליים יסיימו את השביתה בה הם נוקטים כיום, אולם נוכח ההסכם החדש בשירות הציבורי ולחץ מהשטח, לא מן הנמנע שהסכסוך יתחדש בכל עוצמתו כבר בימים הקרובים.

ארגוני הסגל האקדמי החליטו להמשיך בעיצומים

(ע). ארגוני הסגל האקדמי החליטו אתמול בצהריים להפסיק כל שיתוף פעולה עם הנהלת האוניברסיטאות ובכלל זה לא להשתתף בוועדות העוסקות בניהול העניינים האקדמיים.

מארגוני הסגל האקדמי נמסר, כי בכך החליטו הארגונים על הרחבת העיצומים, במחאה על המבוי הסתום אליו הגיעו במו"מ עם האוצר והמעסיקים.

עוד נמסר מארגוני הסגל האקדמי, כי אין הם רוצים לפגוע בציבור הסטודנטים ולכן, תידחה השבתת האוניברסיטאות.

"מסע בני נוער ישראלים לפולין מחזק את הקשר ליהדות ולמדינה"

□ יצחק שור

מסע בני נוער ישראלי לפולין מחזק את הקשר שלהם ליהדות ולמדינה – זוהי מסקנתו העיקרית של טמיר ינאי, בן קיבוץ משמר השרון, שבדק עמדות בני־נוער בעד ונגד מסע לפולין.

טמיר ינאי לומד בבית־הספר האיזורי "מעיין" בעמק חפר. עבודת גמר שכתב זכתה לפרס הצטיינות של קרן יובילר מטעם "יד ושם". החוקר הצעיר ראיין 30 נערים שנסעו לפולין, ומצא, שהבנות היו רציניות יותר בכוונותיהן כלפי משמעות הנסיעה מאשר הבנים. הוא גילה, כי הקיבוצניקים הושפעו מהנסיעה יותר מן העירוניים. "יש השפעה גדולה לנסיעה על עמדות בני־הנוער ביחס לשואה, והשקפת עולמם מתחדדת בעקבות הנסיעה," כתב טמיר. לדבריו, חשוב שהתלמידים הנוסעים לפולין ייצאו למסע מבלי שיכוונו אותם מראש למסקנות מסויימות, בבדיקת תשובות התלמידים לשאלון שהופץ ביניהם נמצא, שכמעט כל בני הנוער נוסעים לפולין מתוך רצון, שההכנה המוקדמת לנסיעה חשובה ביותר, ושהרושם העמוק והמכאיב ביותר על בני הנוער הנוסעים לפולין הוא הביקור במחנות ההשמדה. רוב הנערים חשבים, שהפולנים שיתפו פעולה עם הנאצים מתוך ברירה, רוב הנערים סבורים, שהיהודים ניצלו אפשרויות להגן על עצמם.

פיס צ'אנס

ההגרלה מיום 2.5.94

♣	♦	♥	♠
K	8	8	K

תושב יבנה בן 70 נהרג בתאונת דרכים

(ע). תושב יבנה, משה גבאי (70), נהרג בתאונת דרכים שאירעה אתמול בעיר. האיש חצה את הכביש בצומת הרחובות העצמאות־דואני. נהג משאית שעבר במקום לא הבחין בו, והוא נפצע קשה בראשו. בבית החולים תל השומר עשו הרופאים מאמצים להציל את חייו, אולם כל מאמציהם עלו בתוהו, וכעבור זמן קצר מת מפצעיו.

■ 8 אנשים נפצעו באורח קל בתאונת שרשרת, שהיתה אתמול אחר הצהריים בצומת כנרת.

התאונה אירעה כאשר אוטובוס לא ציית לתמרור מתן זכות קדימה, והתנגש במשאית שעברה בנתיב ממול. האמבולנס, שנסע מאחורי האוטובוס ולא שמר מרחק, התנגש חזיתית באוטובוס. כתוצאה מתאונת שרשרת זו, נפצעו 8 אנשים, אשר הועברו לטיפול בבית החולים פוריה שבטבריה.

"הבימה" תציג השנה 5 מחזות ישראלים חדשים

□ יוסי שיפמן

במסיבת עתונאים שהתקיימה בתל־אביב לקראת עונת ההצגות הבאה, מסר גרי בילו, מנהלו האמנותי של התיאטרון הלאומי ש"הבימה" תפתח "במה 4", מסגרת להפקות ישראליות חדשות. "הטיפול בחומר דרמטי ישראלי הראוי, שסיכוייה של הפקה מלאה למחזאי חסר ניסיון להצליח, הם מצומצמים ביותר. לכן יאפשר התיאטרון חמש הפקות ישראליות חדשות בכל שנה במסגרת 'סדנתית' באולמות בית־ציוני־אמריקה ובית יד לבנים בתל־אביב. המוצלחות שבהפקות, אלה שיעברו את מבחן ההנהלה, הקהל והביקורת, יועלו כהפקה מלאה לכל דבר. כאחד מן האולמות המרכזיים של התיאטרון".

במסגרת זו, יועלה מחזה ראשון של דוביק רוזנטל, "מלניקי", על פרשת כפר קאסם. מחזות ישראלים אחרים המתוכננים למסגרת העבודה הרגילה הם "טוגי היפה" של יהושע סובול, בבימויו (בשיתוף תיאטרון חיפה) ו"הזמנה לחתונה" של יוסף בר־יוסף.

לצד מחזות אלה, יוצגו כעשרה מחזות מן הדרמה העולמית ולשניים מהם מיועדים במאים אורחים; הגרמני, הולק פרייטאג, יביים את "השודדים" של שילר, ואת "המלך ליר" של שייקספיר יביים טובי רוברטסון מאנגליה.

תקציב התיאטרון לשנת 1994 עומד על 30 מיליון שקלים. תקציב שרק 10 אחוזים ממנו מיועדים להפקות עצמן. מתוך התקציב הזה אמור התיאטרון לגייס כ־43 אחוזים מהכנסות הקופה, מתרומות ומחסויות, ואילו הקצבת המדינה מגיעה לכ־55 אחוז מן התקציב הכולל.

שר החינוך יפעל להגבלת סרטי אלימות בטלוויזיה

□ יצחק שור

שר החינוך והתרבות, פרופ' אמנון רובינשטיין, התחייב אתמול לפעול למען הגבלתם של סרטים אלימים וסריטים בטלוויזיה, לפחות בשעות שבהן ילדים ערים.

בדיון שנערך אתמול בוועדת החינוך בהשתתפות עשרות מנהלים, אמר השר, כי מדינות ליברליות, כמו אנגליה צרפת ושבדיה, הגבילו הקרנת סרטים שבהם נעשים מעשי קטל עם חיוך על השפתיים. בדעת רובינשטיין להיפגש עם ראשי רשתות הטלוויזיה כדי לשכנעם שיגבילו עצמם, ללא חקיקה. לדבריו, אין אפשרות למנוע שידור מעשי זוועה בכרוניקה, ואלה גם אינם משפיעים לרעה על התנהגות ילדים.

שר החינוך הודיע, כי משרדו מתכנן הוצאת חוזר חדש של המנכ"ל שיעסוק בדרכי המאבק באלימות. הוא הציע המלצה במתן סמכות למנהל להשעות תלמיד אלים מבית הספר עד להגשת דו"ח קצין מבחן. הוא ביקש את חוות דעת המנהלים על הענקת סמכות לכל מנהל או מורה מטעמו לערוך חיפוש על גופם של תלמידים, במקרים חריגים, כדי לוודא שאין בידיהם נשק.

מנכ"ל המשרד, ד"ר שמשון שושני, דיווח לוועדת החינוך על 850 מקרים של פשיעה בתוך בתי־הספר ב־1993 ועל 4,300 מקרים של פשיעה בתוך בתי־הספר או על ידם בידי גורמים שאינם משתייכים לבית־הספר. שושני קרא למנהלים לשבור את קשר השתיקה סביב מעשים של פשיעה ונדליזם.

איש מן המנהלים לא תמך בעריכת חיפושים על גופם של תלמידים. כולם תמכו בפתיחות בין תלמידים למורים, וביצירת אווירה דמוקרטית בין מורים, תלמידים והורים. כמה מנהלים טענו, שלא קיבלו גיבוי מן הממונים עליהם.

מועצת פועלי ירושלים תפגין נגד סגירת מפעלי תע"ש בי"ם

□ בצלאל עמיקם

הבוקר תיערך הפגנה מול משרד ראש הממשלה, במחאה על החלטת הנהלת התע"ש לסגור את מפעליה בירושלים.

בהפגנה ישתתפו ועדי עובדים מכל מקומות העבודה בירושלים והיא מאורגנת על ידי מועצת פועלי ירושלים, בתיאום למגמתו של מזכיר המועצה לשילוב ארגוני העובדים בעיר, במאמץ להפסיק התהליך של נסיגת התעשייה מירושלים, וכמסגרת המאבק נגד התעלמות הממשלה ממצוקי העיר.

פצועים על הקרח

בגליונכם מספר 398 (12 לאפריל 1994), במסגרת מאמר "עד שהשמן מרזה, הרזה נופל מהרגליים", פרי עטו של עודד לים'שיין, בקטע שבראשו כתוב: "לא נוטשים פצועים, לא זונחים ערכים", מצוטט גורם אנונימי, "בכיר בקבה"א", המיחס לי דיעה, ש"צריך להשאיר את הפצועים על הקרח". עלי למחות נגד קטע זה בכתבה, שאין לו כל יסוד והעומד בניגוד לדעתי, שעלינו לנקוט בכל האמצעים כדי לא להשאיר חברים על הקרח, וליצור כלים – שהמרכזי בהם הוא ביטוח סוציאלי אישי – שימנעו את המצב הקיים, בו, לצערי, חסרים אנו בקיבוצים רבים את מנגנוני ההגנה האלמנטריים. עלי גם למחות נגד השימוש בו עושה עיתונכם בציטוט אנונימי.

אריה רייכמן
מזכיר התק"ם

הערת המערכת:

הביטוי "להשאיר את החלשים על הקרח", המופיע בכתבה, איננו מתייחס לחברים או לנושא הביטוח הסוציאלי האישי, אלא לאפשרות שקיבוצים חלשים יתפרקו או יפורקו. תפיסה זו קיבלה ביטוי בהצהרה שנשמעה לא מזמן, שלא כל הקיבוצים עליהם חתם מזכיר תנועה קיבוצית באפסנאות בתחילת הקדנציה, חייבים לחזור אליה בסופה.

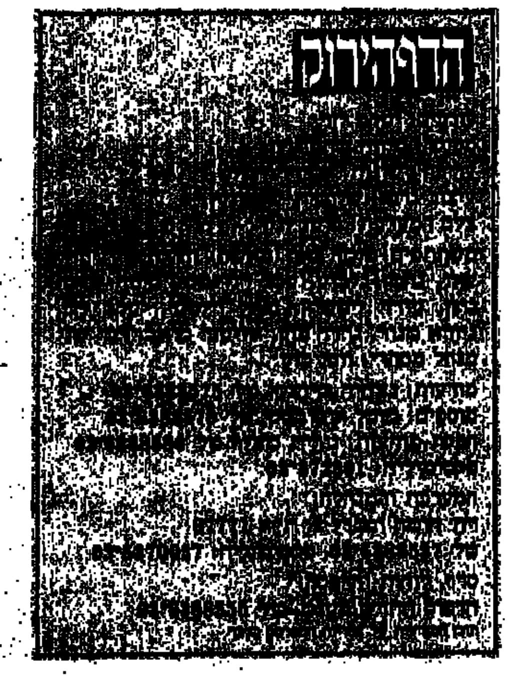

השמצות חסרות יסוד

ברשימתו של גיורא מנור ("הדף הירוק" 399), תחת הכותרת "הבימות הקיבוציות בסכנה", נכתב: "לפני חודשים אחדים הפריח גיורא פורמן את הסיסמה התאצ'רית: ידאגו האמנים לפרנסתם לבדם"... היות שהמדובר בי, ומעולם לא הפרחתי סיסמה כזו, הרחוקה מאוד מדעתי, הנני רואה פרסום זה בחומרה רבה. אילו השמצה כזו היתה נכתבת על-ידי כאלה שכתיבתם יכולה להזיק בדעת הציבור, היה אפילו מקום לבקשת התנצלות או תביעה כנגד לשון הרע.

הבימות הקיבוציות אינן בסכנה. בשנה האחרונה היה לפעולת מזכירי הקבה"א חלק בהגדלת הקצבות משרד החינוך. הבקשה לצמצם את ימי העבודה איננה חדשה ועיקריה מופעלים בלי פגיעה, כשמדובר במקהלת הקבה"א. אין בה הפרזה, כשמבקשים אותו דבר מהלהקות הפועלות במסגרת ברית התנועה הקיבוצית, אחרי שכל מערכות הפעילות שלנו צומצמו ב-60%. בנוסף להשמצה האישית חסרת היסוד, מוכיח הכותב שאין לו מושג בנושא הארגוני-כלכלי הקשור בלהקות הקיבוציות, וגם על זאת חבל.

באותו גיליון, חוזרת עורכת מדור "מכבסה" על "אשמת" מזכירי הקבה"א, בכך שלא בירכו כביכול את משה טנא, עם בחירתו לניהול "צוותא". גם ידידתנו הכובסת יודעת מצוין איך לברר את האמת לפני כתיבתה, וחבל שנכשלה בכך הפעם. מזכיר הקבה"א בירך את משה טנא אחרי בחירתו במועצת התנועה. שני המזכירים ביקשו את יו"ר הישיבה שבה נדון הערעור, ואמנם גם הוא בירך אחרי הבחירה המחודשת. פרט לכך, נשלחו מכתבים. לא מוכרת לנו "דפרפת" שנפלה לידי הכותבת, כך שקשה להתייחס לפרסום עצמו. צערי רב כשאני נדרש לתגובה אחרי פרסום, שאפשר היה למנעו.

גיורא פורמן

יותר מקורטוב של התחסדות

לכבוד
מר גיורא פורמן
מזכיר הקיבוץ הארצי

הופתעתי לקרוא בעיתונים את דבריכם במועצת הקיבוץ הארצי, וכן את פנייתכם למזכירי התק"מ, באשר לשותפות בעתיד ולקואליציה בהסתדרות רמון-עבודה. הופתעתי, כי בפנייה זו יש יותר מקורטוב של התחסדות, אם לא למעלה מזה – עד שאני מעז לומר בהשאלה, כי הדברים דומים ל"טובל ושרץ בידו".

האם אינכם רואים, כי חיים רמון, בשמכם, הופך את כל מערכת הבחירות לקרב של הכפשה אל מול ההסתדרות ויעדיה, ומביא לדרגה עליונה את מאבק התדמיות של חיים מול חיים? אני מודה, קשה לי להבין איך תנועה התיישבותית כמוכם, הנאבקת יחד איתנו על קיום ערכיה וכושר ההישרדות שלה, פונה באופן בוטה ימינה, לברית לא קדושה עם גורמים פוליטיים וציבוריים, שכל המושגים שלנו זרים להם.

האם עלי להזכירכם, שאלה הם החוגים שחותרים להביא את הפרטת האישית וכלכלת השוק לביטוי הקיצוני ביותר שלהם, המשחרר עצמו מכל צורך מאזן של אחריות לאומית ומחויבות חברתית. וכל זה כאשר בחברה הישראלית הולך ומתרחב הפער הכלכלי החברתי והחינוכי, הרבה מעבר למציאות ולכיווני ההתפתחות במדינות המערב.

אני משוכנע, שבמהלך זה בו הכרעתם ללכת, אתם חוטאים גם לאחריות המשותפת שיש לנו, לעתיד הקיבוץ ולפתרון תמידי הנדרש לבעיית החוב השוחק את החברה הקיבוצית ומאיים על כושר הקיום שלה. אני יודע, כי אלה הרואים כיום בהסתדרות ובתכניה "עולם הולך ונעלם", רואים כך גם אותנו, ובעיקר את ההתמודדות שלנו על המשך קיום אורח חיים של שותפות וסולידריות.

אני מקווה שנצליח לשכנע רבים גם בקיבוץ הארצי, שלא לתת קולם למהלך החדש של "חיים חדשים", שהם כיסוי לשחרור ממחויבות חברתית לקיומה של חברה צודקת יותר. מאחר שהכרעתם לטובת הליכה נפרדת וקרב בחירות, יש לדחות מכל וכל את הצעתכם ולצפות לשיקול הגיוני של החברים.

בברכה,
יעקב צור
שר החקלאות

משאל "הדף הירוק" לבחירת מזכ"ל ההסתדרות

שם הקיבוץ	מספר מצביעים	רמון – מצביעים	רמון – %	הברפלד – מצביעים	הברפלד – %
געתון	110	98	89%	12	[illegible]
העוגן	183	138	75%	45	[illegible]
גזית	134	106	79%	28	[illegible]
יקום	152	121	80%	31	[illegible]
מסדה	66	33	50%	33	[illegible]

טול קורה מבין עיניך

לכבוד
יעקב צור
שר החקלאות

צערי היה רב עם קריאת מכתבך ביחס לבחירות להסתדרות. אנו רואים בך ידיד אמת ושותף לדרך רחבה וארוכה. יכולתי להפנות תשומת ליבך למקומות ולחברים, שבהתנהגותם "למעלה מקורטוב התחסדות". בעבר היו פשוט אומרים: טול קורה מבין עיניך. אינני חושב שדרך דיון כזו תתרום למטרות שגם אתה וגם אנו היינו רוצים. (אילו הייתי נגרר, הייתי נותן לפרסום את מכתבנו למזכירי התק"מ מול מכתבך, כדי שהציבור הקיבוצי ישפוט; אך כאמור, אינני חושב שזו הדרך).

החברים ברשימה החדשה להסתדרות (וחיים רמון גם בהשפעתנו) אינם מכפישים, אלא מוכפשים. נפתח סיכוי לקיום ערכיה של ההסתדרות ולכושר ההישרדות שלה, והמאבק אינו בין ימין ושמאל (בשני המחנות ישנם מאותם הסוגים ואיננו יודעים היכן ה"ימניים" מרובים יותר). גם לגבי הכלכלה המאוזנת, ה... בישראל יותר מאשר בארצות המערב ה... החשש איננו ברשימה החדשה (בה ...) במקרה הגרוע ביותר שליש, ובדרך כלל ...

יעקב, החטא לאחריות המשותפת ... הקיבוץ הוא במפלגתך. אתם, שקראתם ... בשני ראשים" ונבהלתם כשתוך שבוע ... ששלחתם אותנו אליו עמד לגדול. אתם ... פתרתם הבעיה ושיניתם בלילה אחד ... ממשלה, הבאתם חברים שהיו טובים אצלם ... בו את כל החשבון אתם דורשים מאיתנו ... וההתפוררות בקיבוציכם היו מתחוללים ... קשר להחלטה שהתקבלה בוויכוח כזה ... מפ"ם.

אף אחד מאתנו אינו רואה בהסתדרות ... הולך ונעלם". טעויות עקרוניות במשך שנ... את ההסתדרות לכזו. אנו רוצים לשנות ... שההסתדרות לא תהיה כזו. זו אחת התקוות ... הרשימה החדשה ובאכזבת הרבים מ... ההסתדרות של העבר.

אנו מקווים שלא תצליחו להרוס ... והתפוררות בקיבוץ הארצי. אנו מאחלים ש... התק"ם תצליחו להרבות איחוד סביב ... היינו מצפים שכך תנהגו גם אתנו. מכתבך ... ראגה בליבנו. פנינו למזכירי התק"ם ... שהקרעים שנוצרו לא ימנעו שיתוף פעולה ... המטרות המשותפות. לכן הצענו, ששני ה... יפעלו למניעת קואליציה עתידית עם ה... מכתבך מרמז, שפעולה כזו איננה ... הבחירות, פירושו של דבר, שקואליציה ... יכולה לחיות עדיפה בעיניך על שיתוף עם ... הנפש החדשים". הורגלנו ב"תרגילים ... רע", ואלה שאתמול ניסו לקנות את ... לנהל משחק דומה איתנו), מטיפים לנו ... שרק פורשי צומת "נשארו בשוק". גם ... של מזכירי התק"מ על מניעת קואליציה ... הליכוד, אנו נעשה כל שבידינו כדי ... תאפשר התחברות לליכוד.

לא אנו יצרנו את המשבר במפלגה ... ניסינו למנעו, כאשר היה לעובדה, ... שבוע לבחור בין שתי אלטרנטיבות ... בחרנו בזו שאיפשרה לקיים את מרצ ... בוועידה העריכו כאפשרית.

אנו מאחלים לכם הצלחה ונעשה ... מכתבך לא יצליח לפגוע בחברותנו ה...

בידידות
גיורא פ...
מזכיר הק...

אנחנו שיחקנו לפי הכללים – אבל שברו לנו את הכלים!
הצבענו לעמיר פרץ – וקיבלנו את ש"ס ומר"צ.
ב-10.5.94 זה ברור – אמת להסתדרות
ארנון קלדניצקי – אפיקים.
דב צמיר – ברור חיל.
נתן טל – שפיים.
דני פלג – גבע.
יואל יחיאל – רמת רחל.
תורה שרייבר – כפר גלעדי.
אילן שוסטר – מפלסים.
ראובן לילטי – רעים.
עידן חלמן – אפיקים.
ניצן סלע – בית השיטה.
שמואל ימפולסקי – צרעה.
מאיר שחר – רעים.
תאו קמינר – צרעה.
אמת

ור סיור בממלכת הדרום

בדף הירוק" האחרון, ערך איתנו יגאל צחור סיור עם הברפלד בממלכת הדרום, בניסיון לשכנע אותנו להצביע עבורו. יגאל ידידי, בפתח מכתבך אתה מבקש לדבר אמת, אך למעשה אתה עושה מפעולת בחירות שהאמת זרה לה. אתה מציג את הברפלד כמייצג תפיסת עולם חברתית אשר האדם עומד במרכזה, ואילו רמון מייצג את הכלכלה החופשית, "המשאירה את החלשים הרחוק מאחור". נאמנה? מי שמבקש אמת – צריך להשתמש בנתוני אמת, ואתה יודע אותם טוב ממני.

בשלוש השנים האחרונות, מעגל העוני גדל ואילו מעגל העשירים הלך והתחזק. יש היום מנכ"לים המשתכרים פי 50 מהשכר הממוצע במשק, ואילו השכר הריאלי ירד במשך השנים ... עולה.

ההסתדרות בראשות הברפלד נכשלה בכל. היא נכשלה בדאגה ל"חלשים", היא נכשלה בנושא המנסיות, היא נכשלה בשמירה על "משק העובדים", היא לא דאגה לתנועה הקיבוצית, היא לא דאגה שיחוקק חוק בריאות שייצב את קופת חולים המתמוטטת, היא לא דאגה לפועלים ועובדים שנוצלו באופן מחפיר, היא לא שמרה על שכר המינימום לעולים החדשים, והרשימה ארוכה.

ההסתדרות, במידה רבה של צדק נתפסת כארגון ביורוקרטי, אנכרוניסטי ובחלקו גם מושחת. זאת האמת, ואתה יודע כמוני ששום מאבק פנימי לא ... את המנגנון. לכן חיים רמון הוא תקווה ... לא יותר מתקווה אך גם לא פחות.

הרשה לי כעת להשתתף בסיורך בדרום. ביקרת במפעל "גניר". המפעל כמעט ופשט את הרגל, וחברי הקיבוץ שעובדים בו לא קיבלו משכורתם במשך חודשים. מה עשתה ההסתדרות למענם? איזו עזרה היא הושיטה לקיבוצים שעמדו על עברי פי פחת? אחר כך ביקרת בבאר-שבע. אתה מודה שיש שם בעיות, אך אתה לא מפרט את חלקה של ההסתדרות בפתרונות וחבל.

התנופה של הפקידים המקומיים אל המזכ"ל ... יגאל – עלי לא עושים כל רושם, וחבל לי שאתה מתרשם מהם. משם אתה יוצאים במסע אל הבדואים. חבל מאוד שהגעתם לשם. מה להסתדרות ולמגזר הבדואי? שאל את כמאל אבו שטיני, מדוע הוא סיים את תפקידו כרכז המגזר הבדואי בהסתדרות ועבר לליכוד. האם אינך יודע שברהט, בה יושבים 24 אלף איש, עדיין אין מועצת פועלים מקומית? האם אינך יודע על ההבטחות שקיבלו נציגיך בבחירות 89' וגם ל"שגב-שלום", בה ביקרתם? כמה מן ההבטחות קוימו? אני שמח לשמוע שב"שגב שלום" יש קן הנוער העובד, אך ברהט הגדולה נסגר הקן. מדוע? ומדוע מרפאת קופת חולים ב"תורה", בת 8,000 תושבים היא בקרוון? לא, יגאל, אצל הבדואים מוטב לבקר שלא במסגרת ההסתדרות.

נראה לי, שכדאי בכלל לא לצאת ל"שטח" במסע שצריך לחשוף את האמת. הרי השאלות שאתה שואל הן משותפות לנו, אך את התשובות אין בכוחו של מנגנון שהתנוון והתבלה במשך שנים לתת. זאת האמת, וזאת הסיבה העיקרית להקמת רשימת רמון. זהו כרגע הסיכוי היחידי לשינוי, לא רק עבורי אלא גם עבורך.

אמנון ורנר
כרמיה

שלי-ש-בצד
יעקב לזר

בקיבוצי המצוקה מגלים עניין רב בהצעה של יהודים מדרום-אפריקה לקנות קיבוץ

● אם יציעו לנו סכום מתקבל על הדעת שאפשר להסתדר איתו בחוץ, יש על מה לדבר, אומר נציג המשפחות המתעניינות ● מנהיגי המתיישבים בתנועה הקיבוצית טוענים כי מדובר בהתארגנות שולית ולא מייצגת, וכי הרוב הגדול של החברים בקיבוצי המצוקה רוצים להמתין בסבלנות עד שיושלם הסדר הקיבוצים

בעוד במזכירויות של התנועות הקיבוציות הגיבו בביטול על הצעת 70 משפחות יהודיות מדרום-אפריקה לקנות קיבוץ שנקלע למצוקה כלכלית, בקיבוצים עצמם לא דחו את הרעיון על הסף. "אני לא מבינה למה ההצעה הזו יותר גרועה מרעיונות אחרים שמסתובבים בשטח", אמרה ל"הדף הירוק" סלעית, מקיבוץ א. בגליל. "שמעתי שרוצים לעשות מכל שני קיבוצים בעייתים קיבוץ אחד, ושאחד המזכירים אמר, שלא את כל רשימת הקיבוצים שהוא קיבל הוא גם חייב להחזיר. אז אדרבה, שיבואו היהודים מדרום-אפריקה, יגידו מה יש לחם לחציע, ונבדוק". ממשרד השיכון נמסר, כי בכל הנוגע לתמיכה בנושא שכר דירה, ינהג המשרד בעוזבי קיבוצי מצוקה לפי אותם קני מידה בהם הוא נוהג כלפי מפני ישובים ביהודה, שומרון וחבל עזה, שעברו לתגורר בגבולות הקו הירוק.

סקר "הדף הירוק"

64% נגד מכירת קיבוצים

70 משפחות יהודיות מדרום-אפריקה רוצות לקנות קיבוץ. האם לדעתך יש מקום לבחון הצעה ממין זה?

יש מקום	אין מקום	לא השיבו
32%	64%	4%

אם 70 המשפחות המעוניינות לא היו מדרום-אפריקה, אלא מצפון אמריקה, האם היית משנה את עמדתך בנושא?

משנה	לא משנה	לא השיבו
24%	73%	3%

שושי, מזכירת המזכירים, שקיבלה את הטלפון, אמרה לנציג המשפחות הדרום-אפריקאיות: "אצלנו נהוג להקים קיבוץ, ולא לקנותו מהמוכן". האם לדעתך צדקה שושי כשאמרה מה שאמרה, או שמא היתה צריכה לבחור באמירה אחרת?

צדקה	לא צדקה	לא השיבו
78%	19%	3%

השתתפו 354 מרואיינים, המהווים מדגם מייצג של קוראי "הדף הירוק". טעות הדגימה בסקר ניתנת להזנחה.

צילום: [illegible]
כבר כשבנינו את הבתים האלה, חשבנו על היהודים מדרום אפריקה

דובר היזמים: לא כל קיבוץ במצוקה יתאים

מדובר במשפחות של יהודים שרובם בגיל העמידה, שאינם רגילים לשרת את עצמם, הסביר הדובר, לכן הם יעדיפו ככל הנראה קיבוץ לא מרוחק מדי, שלידו ממוקם אתר קרוואנים פעיל. כנשאל הדובר אם גם במב"חים באים בחשבון, הסתבר להפתעת הכל, שבדרום-אפריקה לא יודעים עדיין מה זה במב"חים.

מנשה מרדכי
קבלן רשום מס 10715
עבודות בנין ואינסטלציה
מעלה אדומים
טל' בית: 02-352875 משרד: 02-710373
פקס 02-732843
קבלן רשום המבצע עבודות שיפוצים
כולל תוספות בניה, קרמיקה, ריצוף,
גבס, צבע ומקבות אקוסטיות
וותק ונסיון רב בבנית צימרים להתיישבות העובדת
אפשרות תשלומים

מצטער

צילום: עודד ליפשיץ

הודיע האוזמן, אין בכוונתי

ההנהלה הרחבה של "ארד" החליטה להשוות את השכר של החברים לממוצע השכר של השכירים ולצמצם את תוכנית ההשקעות. המנכ"ל, יעקב האוזמן, חבר דליה, הודיע כי אינו מתכוון לבצע את ההחלטה. לגבי השותפים מרמות־מנשה, זה היה הקש ששבר את גב הגמל. ברמות־מנשה הוחלט לדרוש את פיטוריו של האוזמן, כיוון "שהוא מצפצף בגלוי ובעזות מצח על ההנהלה הרחבה ועושה בחברה כבתוך שלו"

עודד ליפשיץ

עד שיעקב האוזמן מדליה מונה לפני כארבע שנים למנכ"ל "ארד בע"מ", מפעל מדי המים של הקיבוצים רמות־מנשה ודליה, השותפות הוותיקה הזו, שראשיתה ב־1949, התנהלה בשלווה יחסית. במשך השנים היו חיכוכים וסכסוכים קטנים, כפי שקורה בין בני זוג לנישואים ארוכים, אבל לא היו עימותים של ממש, וזאת למרות שיש שוני רב בגישתם של שני הקיבוצים למפעל המשותף. בשנים האחרונות, ועל כך מסכים גם האוזמן עצמו, יש החרפה ניכרת של חילוקי הדעות בין הקיבוצים־הבעלים ל"ארד". שני הקיבוצים דורשים מהמפעל להעלות את שכר החברים ולהעביר יותר מרווחיו לקיבוצים, ובנוסף יש עימות בין רמות־מנשה לבין האוזמן בעניין "ארם", מפעל לשיפוץ מדי מים של רמות־מנשה. הקיבוץ טוען, שהאוזמן מפר הבנות והסכמות בדבר חלוקת עבודה בין המפעלים, שהיו בתוקפן שנים רבות ואיפשרו יחסים תקינים, והיום הוא מתחרה ב"ארם" ומתכוון לספח אותו ל"ארד".

"ארד" מעולם לא היה מכרה זהב, אבל לרמות־מנשה, קיבוץ שאינו בתחתית החבית אך מצבו הכלכלי אינו טוב, הוא מהווה מקור הכנסה ופרנסה חשוב, אפילו עיקרי. זו הסיבה שבדרך כלל הקיבוץ שלח ל"ארד" יותר עובדים מהשותף השני, קיבוץ דליה, שמוצא את עיקר פרנסתו במפעל אחר, "זוהר דליה", שהפך אותו לקיבוץ מהיותר מבוססים. קיבוץ דליה תלוי פחות בהכנסות מ"ארד", אם כי לאחרונה, מאז שהחליט שלא להגדיל את חובו הכולל. ויהי מה, הוא מגלה עניין רב מבעבר בהגדלת הרווחים ותשלומי השכר ש"ארד" מעביר לקיבוצים. כמו כן, מכיוון שקיבוץ דליה הוא היותר ותיק, סיפק "ארד" פתרון תעסוקתי ומכובד לרבים מהקשישים שחיים בו.

לפני כשנתיים יזם האוזמן את פיטורי הקשישים שעבדו במפעל, בטענה שאינם מצדיקים את שכרם, והביא במקומם שכירים, מה שאולי הגדיל במעט את הכנסות המפעל, אך גרם נזק כלכלי וחברתי לבעליו, הקיבוצים. למפעל, שהוא חברה בע"מ, לא משנה, מבחינת היקף ההוצאות, למי הוא משלם שכר, לחבר קשיש או לשכיר. מבחינת הקיבוץ – ו"ארד" הוקם רק כדי לפרנס את הקיבוצים שהם בעליו – ההבדל עצום: שכר החבר נכנס לקופת הקיבוץ, וכששכיר נכנס במקום הקשיש, שכרו של הקשיש נגרע מהסכום שהמפעל מעביר לקיבוץ. לבד מזאת, קורה לא אחת שהקשיש נשאר ללא תעסוקה הולמת, שתאפשר לו לקיים את עצמו בכבוד ולא להיות סמוך על קופת הכלל. עם קצת תבונה ויצירתיות, היה אפשר למצוא פתרון הולם, שלפיו התוצאה ליחידת תפוקה של קשיש לא תהיה גבוהה מזו של שכיר, אבל פתרון כזה לא נמצא. והסיפור העצוב של פיטורי הקשישים במפעל "ארד" כבר סופר מעל דפי העיתונות, ולא בו אנו עוסקים.

המפעל מרוויח, הקיבוצים מפסידים

נציגי רמות־מנשה שרואיינו ל"הדף הירוק", מיכל זאבי, ניסן בריקת והגזברית דליה קורקין, טוענים שהעימות החריף בגלל שבתקופת כהונתו של האוזמן, איבדו הקיבוצים חלק ניכר מהשליטה במפעל שלהם ומההכנסות שקיבלו ממנו, שכר ורווחים. לדבריהם, האוזמן צמצם באורח ניכר את מספר החברים במפעל, והכניס במקומם לעבודה שכירים רבים. עלי גולדשטיין מרמות־מנשה, עובד ותיק ב"ארד", אומר שמייד לאחר כניסתו לתפקיד, הקטין האוזמן לחצי את שכר החברים, ובתקופתו פחת מספר ימי העבודה של החברים ב"ארד" מ־36 אלף ל־26 אלף בשנה.

"ארד" משלם לקיבוצים שכר של כ־220 ש"ח ליום עבודה, שזה כמחצית מעלות העבודה הממוצעת של השכירים, שהיא כ־430 ש"ח לי"ע או יותר. עמי הלוי, רכז המשק של דליה, טוען שיש לכך גם נימוקים אובייקטיביים: מאגר המועמדים בקיבוצים לתפקידים הדורשים כישורים או הכשרה ייחודית, הוא מוגבל מאוד. רבים מאלה שעונים על הדרישות אינם מוכנים להתחייב להישאר ב"ארד" לאורך זמן, וחלק גדל והולך של חברי הקיבוצים מאבד בהדרגה את המוטיבציה להתאמץ ולעבוד במשמרות ובעבודות לא נוחות. עם זאת, גם ההנהלה המשקית בדליה מעריכה – כמו זו ברמות־מנשה – שהאוזמן מפלה לרעה בשכר את חברי הקיבוצים העובדים ב"ארד", כשברקע קיים חשש שמא העדפת השכירים נובעת גם מכך שקל לשלוט בהם יותר מבחברים.

האוזמן מצדיק את ההפרש בניתוח עיסוקים שנערך במפעל, ולפיו השכירים מועסקים בתפקידים מקצועיים ובכירים יותר, וגם מתוגמלים עבור משמרות ושעות נוספות, כך שעל פי המדדים המקובלים במשק הישראלי יוצא, שעלות השכר הכוללת שלהם גבוהה בממוצע מזו של החברים. לפי תחשיביו של האוזמן, התיגמול לחברים גבוה ב־15 אחוז מהמגיע להם על פי המקובל בשוק העבודה.

ניתוח עיסוקים שנעשה בדליה והוצג בפני "הדף הירוק", אינו מאושש את הטענה הזו. הוא מצביע על כך, שהתפלגות עיסוקיהם של החברים דומה לזו של השכירים. אם הטענה נכונה, התחשיב של האוזמן מקטין באופן מלאכותי את הוצאות המפעל, ובכך הוא מעלה באורח ניכר את רווחי המפעל ויוקרת המנהל.

בשנה האחרונה מנסות המזכירויות וההנהלות המשקיות בשני הקיבוצים להדק את הפעולה ביניהן, כדי "לרסן" מעט את המנהל, והיו הצלחות חלקיות. לדעת [illegible] זה מאוחר מדי ומעט מדי. במכתב למזכירויות מה־27.10.93, קיבלו נציגי רמות־מנשה [illegible] שהאוזמן מנסה לסכסך בין הקיבוצים, [illegible] "בונה על כך שהתבצרותה של ההנהלה [illegible] החבבה בינינו... הנושא חורג מאיוש תפקיד [illegible] איננו עניינו, אלא מהווה ניסיון... [illegible] את המזכירויות, על מנת לנתק עוד יותר את שליטת הקיבוצים במפעל".

מחלוקת נוספת היא בשאלה, מי מוסמך לשלוט בשימוש בסכומי הפחת והרווח של המפעל ובהיקף תוכנית ההשקעות שלו. האוזמן טוען שהוא מחויב, כמנהל וגם גם על פי חוק, להשקיע ב"ארד" לפחות כל מה שהוא מגדיר כ"פחת ריאלי". כך הושקעו ב"ארד" יותר מ־15 מיליון ש"ח בארבע שנות כהונתו. איש אינו רוצה לחזור ב"ארד" על שגיאות של אחרים, לרוקן את קופות המפעל ולפגוע בפיתוחו כדי לממן את צרכי הקיבוצים, אך ברמות־מנשה טוענים שגם תגזומה בכיוון ההפוך מזיקה, מה גם שההשקעות האלו כמעט לא הניבו רווחים. אם לקיבוץ החובות גדולים וקשה לגייס כסף לתפקוד היומיומי, שלא לדבר על השקעות, הקיבוץ, כבעלים, מוסמך לדרוש שמפעל – שחלקו שייך לאותו קיבוץ – יצטמצם מעט בהשקעות ויעביר יותר כסף לקיבוצים.

מלחמות יוסי ביוסי

שקף חיכוך נוסף, שפוגע במאבק המשותף של שני הקיבוצים על השליטה ב"ארד", הוא מפעל השיפוץ של רמות מנשה, "ארם". מדובר במחלקה של "ארד", שכבר לפני שנים רבות ניתקה מהשותפות, ומאז היא בבעלות מלאה של רמות־מנשה. היתה הסכמה על חלוקת עבודה: "ארד" לא תעסוק בשיפוצים ותיקונים, "ארם" לא תתחרה ב"ארד" בייצור ושיווק מדי מים. תמיד היה ניגוד אינטרסים מסוים בין שני המפעלים, למשל, בוויכוח על מחירי החלפים לשיפוץ ש"ארם" רכש מ"ארד".

עימות חריף נוצר, כשהאוזמן יזם כניסה מחודשת של "ארד" לשוק התיקונים של "ארם", עם הצעה מפתה: במקום לתקן מדי מים, להחליף את כל המכלול הלקוי בחדש. לדבריו, זהו מהפך טכנולוגי מחויב המציאות. נכון שהוא פוגע ב"ארם", אבל זו פגיעה הכרחית, כמו הפגיעה במחלקי בקבוקי החלב, שהפכו מיותרים עם כניסת שקיות החלב. ברמות־מנשה טוענים, שבדיקה מקצועית מוכיחה שלהחלפה אין יתרון כלכלי או טכנולוגי, היא יקרה יותר משיפוץ, ומד משופץ אמין יותר לאורך זמן. לדעתם, מנסה האוזמן להציג כהכרח טכנולוגי ניסיון להשתלט על "ארם", מקור פרנסה של שכן ושותף, ולספח אותו ל"ארד". הם גם מאשימים את האוזמן בהורדת מחירים שגרמה נזק כפול ל"ארם": המפעל איבד חלק מהלקוחות לטובת "ארד" וגם הרווח בכל תיקון ירד ירידה תלולה.

המצב הזה, שבו מפעל משותף לשני קיבוצים מכה במפעל של אחד מהם, מזכיר את הבדיחה על שני הגרושים, שנישאו ואחד מהם התלונן: הילדים שלנו מכים את הילדים שלי. עבור רמות־מנשה, כאמור קיבוץ במצוקה, זה בכלל לא מצחיק כשהם נאלצים להיאבק בלי שעומד מאחוריהם עורף הכלכלי איתן, כמו זה של דליה. המאבק קשה עוד יותר כשבנושא זה, בניגוד למחלוקת על שכר ורווחים, גם המימסד בדליה תומך בעמדתו של האוזמן.

טענות דומות, על הפרת הסכמות ותחרות חריגה מצד "ארד" בהנהגתו של האוזמן, העלה גם יאיר אפשטיין, מרכז המשק של קיבוץ חפציבה, שגם לו יש מפעל, "ימד תקין", לשיפוץ מדי מים. ב־19.9.93 שלח אפשטיין מכתב נזעם למזכירויות רמות־מנשה ודליה, בו הוא מוחה על "התנערות 'ארד' מאופי העבודה והקשרים אותם אימצנו... לאורך כ־37 שנות עבודה... מתקבל הרושם כי 'ארד' יוצאת לתחרות ישירה בתחום אותו העבירה ל'ארם' לפני כעשור שנים... פגיעה משמעותית בנפח העבודה ב'מד תקין' תחייב פעולות מניעה והתגוננות... שיפגעו ב'ארד' גם בתחומים בהם לא עסקנו עד כה, עקב הקונצנזוס. אני מציע... להפעיל השפעתכם למניעת שבירת הכלים...".

הניסיון מוכיח שמלחמות כאלה, של יוסי ביוסי, מזיקות מאוד למי שמעורב בהן. קל להוריד מחירים, קשה לבנות מחדש מערכת מחירים סבירה. במאמץ רב הושגה הפסקת אש לחצי שנה בקרבות שבין "ארד" ל"ארם", שנועדה לאפשר לקיבוצים ולהנהלה, אולי בעזרת התנועה, למצוא פתרון מוסכם שימנע את התחרות ההרסנית. בינתיים לא נמצא פתרון לזה ובימים אלה, ב־1.5.94, הסתיימה הפסקת האש.

אם הזכרנו את התנועה – לפני שנתיים היה האוזמן בין אלה בדליה, שיזמו תביעה משפטית של "זוהר דליה" ו"ארד" נגד התאגיד התנועתי "מוצרי תכן", בגין חובות שהקיבוץ טוען שהתאגיד לא פרע. התביעה הוגשה, כשהתאגיד היה ערב פירוק וקיבוצים אחרים נמנעו מצעדים דומים, ובניגוד לעמדת הקיבוץ הארצי, שלפיה אין להשתמש באמצעים משפטיים בסכסוך בין גופים תנועתיים. וגם בניגוד לעמדתו של אחד השותפים ב"ארד", קיבוץ רמות־מנשה, שתמך בעמדת התנועה, התנגד להגשת התביעה והודיע, במכתב רשמי להנהלה הרחבה מאוגוסט 92, ש"איננו נותנים יפוי כוח למנהל ארד לתבוע את 'מוצרי תכן' בשם בעלי המפעל". למרות ההודעה הרשמית, האוזמן ואחרים, שקיבלו או גיבוי ממוסדות קיבוץ דליה, הגישו את התביעה.

ההנהלה החליטה, האוזמן סירב

המתח בין שני הקיבוצים לאוזמן הגיע לשיאו בתחילת אפריל, ודווקא בעקבות החלטת הוועדה הכלכלית של דליה, לדרוש מהנהלת המפעל להשוות את השכר האחיד של החברים לממוצע השכר של השכירים. משמעות ההחלטה היא הגדלת העברות השכר לקיבוצים ב־1.9 מיליון ש"ח בשנה. דרישה שנייה של דליה היתה להקטין את תוכנית ההשקעות של "ארד" ב־94' ב־1.1 מיליון ש"ח. עמי הלוי, רכז המשק של דליה, אומר שלדעתו המפעל יכול להעביר את הכסף שנחסך בהשקעות לקיבוצים בלי שייגרם לו נזק ממשי, ובדליה נמנעו מלכפות עליו את ההעברה והסתפקו בהמלצה לעשות זאת, רק מפני שלא רצו להתערב יותר מדי בניהול השוטף.

ב־7.4.94 כונסה ההנהלה הרחבה של "ארד". בניגוד להנהלה הפעילה של "ארד", גוף ביצועי שבו, מלבד המנכ"ל, 5 חברי קיבוץ וארבעה שכירים, כולם בעלי תפקידים במפעל הכפופים לאוזמן – בהנהלה הרחבה יושבים נציגי קיבוצים שאינם עובדי המפעל. ההנהלה הרחבה קיבלה ברוב של 8 נגד 6 את הצעת דליה.

עוד לפני הישיבה צפה האוזמן אפשרות, שההנהלה הרחבה תכפה עליו החלטות בעניין השכר וההשקעות, וב־16.3.94 הוא כינס ישיבת הנהלה פעילה, שדנה בתביעות הקיבוצים והחליטה ש"חברי ההנהלה לא יקבלו אחריות על הניהול השוטף של החברה, אם ייווצרו תנאים של העברת כספים לבעלים שלא על חשבון שכר אמיתי ורווח אמיתי ועל חשבון שחיקת קרן הפחת של החברה". הפירוש הסביר של ההחלטה "לא לקבל אחריות" הוא, שאם ההנהלה הרחבה תכפה ברוב החלטות כאלה, המנכ"ל וחברי ההנהלה הפעילה יתפטרו מתפקידם. אילו עשו זאת, היו נוהגים לפי מיטב כללי המינהל התקין: מנהל חייב להזהיר את הממונים עליו מפני החלטות הנראות לו שגויות, ואם למרות אזהרותיו מתקבלות החלטות שלדעתו הן מסוכנות והוא אינו מוכן להיות אחראי לתוצאות – הוא חייב להתפטר.

לא כך היה במציאות: האוזמן לא התפטר, למרות שהוא עצמו מכיר בכך שההנהלה הרחבה, היא הגוף המוסמך והקובע בחברה (במכתב למזכירי דליה ורמות־מנשה מספטמבר '93, הוא כותב: "נשמח לדון יחד איתכם בכל נושא שקשור לענייני המפעל בהנהלה הרחבה של ארד, שמתפקידה ובסמכותה לדון בהם"). בניגוד לעמדתו זו, שלח האוזמן ב־10.4.94, אחרי שכפו עליו החלטות בעניין השכר וההשקעות, מכתב לחברי ההנהלה הרחבה בו הוא מודיע שהחליט לא לבצע את ההחלטות שהתקבלו בישיבת ההנהלה הרחבה שבה השתתף, הצביע ואף רשם את הפרוטוקול: "...הגעתי להחלטה, כי 'ארד' תמשיך להעביר לקיבוצים שכר במתכונת הקיימת היום...".

ההסברים להחלטה הם, שהעברת שכר נוסף לבעלי המניות היא "שרירותית", הקטנת ההשקעות נעשתה "תוך שיקולים זרים... חלק מהמנהלים קיבלו את החלטותיהם לא לפי שיקול של טובת החברה". כמו כן קובע האוזמן, שההחלטות מנוגדות לחוק החברות ולחוות הדעת של היועץ המשפטי ורואה החשבון של "ארד".

גורם משפטי המקורב לקבה"א אמר ל"הדף הירוק", שאין ממש בקביעות האלה: נציגי הבעלים רשאים לעשות בחברה השייכת להם כראות עיניהם, למכור או לפרק את החברה, להחליט שלא להשקיע כלל ב"ארד" ולהשקיע את כל הפחת והרווח במפעל אחר. על אחת כמה שהם רשאים להגביל את היקף ההשקעות ב"ארד", בלי להוציא את הסכומים שנחסכו מקופת המפעל. אם המנהל אינו מציית להנהלה ואיננו מתפטר, על הבעלים לפטר אותו. יותר מזה: המונח "טובת החברה", כפי שהאוזמן וההנהלה הפעילה מפרשים אותו, הוא ריק מתוכן: החברה היא אמצעי ולא מטרה, והנהלתה צריכה לפעול בצורה סבירה ומאוזנת לטובת הבעלים, העובדים, הלקוחות, הנושים והקהילה שבקרבה הוא פועל. כל זה כשמדובר במפעל בכלל, בבעלות פרטית או ציבורית, ועוד לפני שלוקחים בחשבון את המאפיינים שמייחדים מפעל קיבוצי.

כך הפך העימות לפיצוץ. אחרי שהאוזמן הודיע כי אינו מתכוון לבצע את החלטת ההנהלה הרחבה, הצטרף אליו גם מנהל התפעול, חיים קינן, חבר רמות־מנשה, במכתב להנהלה הרחבה (מה־11.4.94), הודיע קינן ש"לא ניתן לבצע" את רוב החלטות ההנהלה בעניין הקטנת השקעות ב"ארד".

עושה בחברה כרצונו

מזכירות רמות־מנשה הגיבה במכתב נועם,

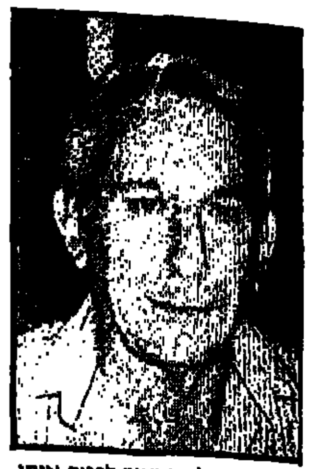

האוזמן: ההנהלה רשאית לפטר אותי

קורקין: הקיבוצים איבדו שליטה

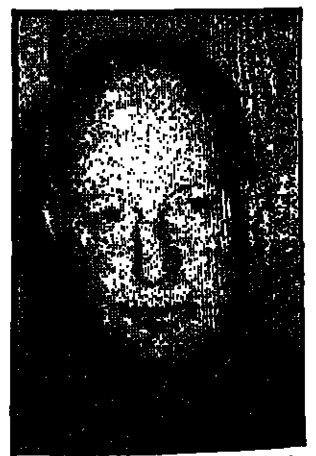

חלוי: יש גם נימוקים אובייקטיביים

פקודה בלתי חוקית בעליל

מנכ"ל ארד, יעקב האוזמן:

"חילוקי הדעות סביב 'ארד' קדמו בהרבה לתקופת כהונתי. נכון שהם החריפו. נכון שחלקם של חברי הקיבוץ בצוות 'ארד' יורד, אבל לא בגלל מדיניות מכוונת של הנהלת המפעל. ההפך הוא הנכון: כשמתפנה תפקיד במפעל, מעבירים לקיבוצים השותפים פנייה עם פירוט הגדרת התפקיד, ונותנים עדיפות למועמדים חברי קיבוץ. בוחרים בשכיר רק כשהקיבוצים לא נענים להצעה, או בגלל שאין להם מועמדים עם כישורים מתאימים.

"על פי תחשיבי 'ארד', שכר העבודה לחברי הקיבוצים גבוה בממוצע ב־15 אחוז מזה שהיה משולם, במחירי שוק, לשכירים באותם תפקידים. הצעתי לקיבוצים לבדוק את ניתוח העיסוקים. מפעל בשוק תחרותי אינו יכול לשלם שכר שהוא מעבר לדרישות מוצדקות, וההנהלה הפעילה לא מסכימה לדרישת הקיבוצים להעלות את שכר החברים ב־50 אחוז, שבניגוד לחוק מוציאה מהמפעל רווח שעוד לא נוצר".

זו החלטה של ההנהלה הרחבה שמחייבת אותך.

"זו פקודה בלתי חוקית בעליל, שכאחראי למפעל ראיתי אותה כלא לגיטימית".

אם הפקודה אינה חוקית, מדוע אינך מתפטר?

"החלטתי שלא להתפטר, וההנהלה הרחבה רשאית לפטר אותי. אראה פיטורים כאלה כתעודת יושר עבורי".

רמות־מנשה טוענים שהפרת את ההסכם עימם בעניין "ארם".

"אין הסכם בזה, יש שינוי טכנולוגי ולטובת הצרכן זה שיעבור להחלפת מיכלולים במדי מים ולא ישפצו אותם. הצעתי ל"ארם" הצעה הוגנת, להיכנס למו"מ על מיזוג עם "ארד". הקיבוצים החליטו לקיים מו"מ ביניהם בלעדיינו, נקבע פרק זמן, עד ה־1 במאי, ולצערי, הקיבוצים אינם מנהלים מו"מ כזה. אי־אפשר לעצור את ההתקדמות הטכנולוגית".

מה יקרה עכשיו?

"נראה, או שנאריך את תקופת המו"מ, או שנפעל בדרכים אחרות".

מדוע אתה מזמן את ההנהלה הרחבה למינוי מנהלים ולא מכנס אסיפת בעלי מניות עם נציגי הקיבוץ הארצי?

"נכון שלקיבוץ הארצי יש מניות הצבעה, אך זכותם להצביע לא מומשה מעולם. ההנהלה הרחבה פועלת כדירקטוריון ותמנה מנהלים כבעבר. אני בעד שינוי והקמת מועצת מנהלים עם דירקטורים חיצוניים. ההרכב הקיים הוא פרובלמטי, יש ניגוד אינטרסים כשמנהלים מ'ארם' יושבים כנציגי רמות־מנשה בהנהלת 'ארד'. לצערי, הקיבוצים לקחו על עצמם גם את הטיפול בהקמת מועצת מנהלים, לא הגיעו להסכמה בשאלה כמה נציגים יהיו לכל קיבוץ והעניין נתקע".

רות רזניק

ב־10 במאי נכנס חיים חדשים בנעמ"ת
לחיזוק מעורבות הנשים במאבק על השלום ודמות החברה הישראלית
לשילוב נשים יוזמות מהקיבוצים ברשות לעסקים קטנים
לתגמול מלא עבור הפעוטונים תוך השוואה למעונות היום של נעמ"ת
רמון חיים חדשים בהסתדרות

ח"כ ענת מאור

שהעתקיו נשלחו להאוזמן, חברי ההנהלה הרחבה, מזכירות קיבוץ דליה, מזכיר הקיבוץ הארצי גיורא פורמן, המתאם הכלכלי אמרי רון ולמשפטנים ורואי חשבון המעורבים בפרשה. נכתב שם, ש"הצעד הראשון המתבקש והבלתי נמנע בנסיבות העניין הוא הפסקה לאלתר של כהונת יעקב האוזמן, שכן המצב שנוצר עתה, שעה שהוא מצפצף בגלוי ובעזות מצח על ההנהלה הרחבה ועל בעלי המניות ועושה בחברה כרצונו ובתוך שלו, לא יכול להימשך ולו גם יום אחד". מזכירות רמות־מנשה גם מודיעה, שלכל החלטותיו של האוזמן שלא התקבלו באורח תקין ועל־ידי גופים מוסמכים, כמו מינוי חברים להנהלה הרחבה, "אין ולא יכול להיות כל תוקף חוקי".

הם מזהירים כל מי שמתכוון לבצע הוראות כאלה של המנכ"ל, ש"אנחנו נראה את אותם אנשים או גופים שיפעלו כאמור כאחראים, אישית, לכל מהלך לא תקין, לא נאות, או אשר אינו כדין... זכותנו לנקוט בכל הליך חוקי ובכל צעד משפטי... לשם אכיפת החוק על אלה הפורצים גבולותיו, ולשם תביעה בגין כל נזק, הפסד או פגיעה אשר ייגרמו לנו".

בדליה, קיבוצו של האוזמן, לא היתה תגובה נחרצת כזו ורכז המשק, כשנשאל על כך, אמר ש"לעתים יש תועלת רבה דווקא באנשים מוכשרים, שאינם פועלים תמיד בדפוסים המקובלים". חברי ההנהלה הפעילה של "ארד", שכירים וחברים שהם מנהלי מחלקות ופעילויות, הגיבו על המכתב הזועם של רמות־מנשה. "אנו מביעים את שאט נפשנו מן הסגנון בו נכתב מכתבכם... אנחנו רואים בניהול של יעקב ניהול מקצועני... מיותר להזכיר את הנזק שיכולים להביא למפעל משפטים בלתי מבוקרים... אנו מתריעים מפני הניסיון להחיל החלטות שרירותיות על הנהלת המפעל"...

כאן המקום להסביר, מי הם "בעלי המניות" הנזכרים במכתב של רמות־מנשה ומדוע הקיבוץ פנה גם לתנועה. מסתבר שבתקופות רחוקות, בשנות הארבעים ואולי קודם לכן, שלטה בקיבוץ הארצי גישה, לפיה הפעילויות הכלכליות של הקיבוצים צריכות להיות כפופות לפיקוח והכוונה של התנועה. לכן, כשקמו בקיבוצים המפעלים הראשונים שהתארגנו במתכונת של חברה בע"מ, נמסרו לידי התנועה מניות שהסמיכו אותה למנות מספר מוגדר וניכר של חברים באסיפת בעלי המניות, שהיא הגוף העליון בחברה וחייבת להתכנס לפחות אחת לשנה.

"ארד" קמה כשותפות, שבה שני שלישים ממניות הבעלות הן בידי דליה והשליש הנותר הוא בידי רמות־מנשה. לעומת זאת, כשמדובר במניות ההצבעה – הקיבוץ הארצי רשאי למנות מחצית מהמצביעים באסיפת בעלי המניות, כך שבמקרה של חילוקי דעות בין הצדדים, תמיכת נציגי הקיבוץ הארצי באחד מהקיבוצים מקנה להצעותיו של אותו קיבוץ רוב מוחלט. אגב, גוף זה אינו מתכנס, וכשהאוזמן נזקק להחלטות שעל פי החוק, רק אסיפת בעלי המניות רשאית להחליט, כמו מינוי מנהלים הרשומים אצל רשם החברות. הוא מודיע לקיבוצים, כמו במכתבו מה־11.4.94, ש"ההנהלה תדון בעניין זה באסיפת בעלי המניות", כשבעלי המניות מהתנועה אינם מוזמנים אפילו לישיבה. "מזכירות רמות מנשה הודיעה רשמית על התנגדותה לדרכי מינוי אלה ותבעה ממזכיר הקיבוץ הארצי פורמן, במכתב מה־13.4.94, למנות מנהלים מטעמה מכוח הקבוע במסמכי היסוד של החברה".

נוסיף, במאמר מוסגר, שרמות־מנשה טוענים שמן הדין והצדק שחלקם בבעלות יהיה מחצית ולא שליש. במשך עשרות שנים נקבע חלקם בהשקעות ובהלוואות הבעלים לפי מספר החברים ששלחו לעבוד ב"ארד", שבדרך כלל היה גדול ממספר חברי דליה שעבדו שם, כך שערך השקעתם הריאלית במפעל הוא לפחות שווה לזה של דליה. בעניין זה יש התדיינות עם השותף מדליה, שטרם הוכרעה, כך שגם רמות־מנשה, מודים שמבחינה חוקית־פורמלית אין להם יותר משליש מהמניות ב"ארד".

פתרון וולונטרי מוסכם

פעם היו לתנועה אמצעים רבים, שאיפשרו לה להפעיל "לחץ פיזי מתון" על קיבוץ שפעל בניגוד לעמדתה: לתת או לא לתת כסף מקרן השומר הצעיר, או ערבויות להלוואה בבנק. העידן הזה נגמר ולתנועה יש היום, ברוב המקרים, סמכות מוסרית, שהיא אפקטיבית רק כשהקיבוצים מקבלים את מרות התנועה מרצון. לא כך הפעם. מניות ההצבעה ב"ארד" נותנות בידי הקיבוץ הארצי מקל גדול ואפקטיבי. הוא מאפשר לו, אם ירצה בכך, להכריע בסכסוך שבין ההנהלה לבעלים.

מקור בקיבוץ הארצי אמר ל"הדף הירוק" שלפני שנתיים, כשהוגשה התביעה של "ארד" נגד "תכן", היו בתנועה כאלה שהציעו לממש את זכויות התנועה ולמנות מטעמה נציגים שישתתפו באסיפת בעלי המניות, ויחד עם נציגי רמות־מנשה, שהתנגדו לתביעה, ידיחו את האוזמן. גם היום יש ברמות־מנשה ובתנועה אנשים ששוקלים אפשרות לכנס היום את אסיפת בעלי המניות, כולל נציגי התנועה, ולפטר את האוזמן.

מזכיר הקיבוץ הארצי, גיורא פורמן, שלקח לידיו את הטיפול ב"תיק 'ארד'", נמנע בשלב זה מהכרעות פורמליות וכוחניות כאלה, ומעדיף לסייע לקיבוצים ולמפעל במציאת פתרון וולונטרי ומוסכם על שני הקיבוצים. מצד שני, הוא אינו פוסל על הסף שימוש במניות השליטה של התנועה, כדי להוציא את הקיבוצים מהסבך ב"ארד". את רמות־מנשה זה לא מספק: הם כתבו לפורמן, שאם בדליה לא מקבלים את הצעותיו ונמנעים מלרסן את האוזמן, אם התנועה תתמוך רק בפתרון שדליה תסכים לו ולא תכפה לאלתר את עמדתה – "אין מנוס, למרבה הצער, מנקיטת צעדים פורמליים מטעמנו".

תביעות משפטיות נגד "ארד", גם אם התובעים מרמות־מנשה יזכו בהן, בוודאי לא יועילו לשיפור היחסים והאווירה בשותפות ובין שני הקיבוצים. מצער שהדברים הידרדרו לרמה כזו, גם מפני שבאיזור יש שותפויות מוצלחות שמתנהלות באווירה טובה לאורך זמן, כמו זו שבין משמר־העמק לגלעד ב"תמה" או זו שבין רמת־השופט ל"פוליגל".

שותפויות בין קיבוצים במפעלי תעשייה הן גם דרך מומלצת לפתרון בעיית קיבוצים במצוקה, הסובלים ממחסור במקורות פרנסה. מציעים להם להפוך לשותף זוטר במפעלים מצליחים של קיבוצים אחרים. ב"ארד" כבר יש שותפות בין קיבוץ יותר חזק לקיבוץ יותר חלש; ואם זו הדוגמה, לקיבוצים במצוקה יש ממה לחשוש, בייחוד ממצב שבו איש חזק מפר מירקם יחסים עדין, ואלה שצריכים לדאוג שהמירקם הזה לא ייפגע, אינם עושים זאת.

נשתדל לסייע, לא לכפות

גיורא פורמן, מזכיר הקבה"א:

"מעורבות נמרצת של התנועה יכולה לגרום לפיצוצים ביחסי כל אחד מהקיבוצים עם התנועה. היום התנועה יותר וולונטרית, פחות כופה, ורק ה"ביחד" פועל. בפסח ביליתי זמן רב בבירורים בדליה וברמות־מנשה, ואני ממשיך לטפל בנושא.

מבחינתנו המצב מורכב: יש לחץ חזק של רמות־מנשה שהתנועה תפעל, כשלדליה נוח "למשוך" את הדברים. בדליה יש "לובי" שאוהב להתקוטט עם התנועה, ולאו דווקא יעקב האוזמן, שהוא איש מקצוע, שיש לו גם טיעונים הגיוניים והגעתי איתו להידברות טובה. מדובר בעיקר בחברי דליה שמילאו תפקידים מרכזיים בעבר, לא בהנהגה הנוכחית של הקיבוץ.

"מלבד זאת, כשמדובר בסכסוך בין קיבוץ חזק לחלש, התנועה תמיד חשודה בהעדפת החלש. שני הקיבוצים וגם האוזמן מוכנים לבוררות. אני לא רוצה להיות בורר, אבל מעוניין לסייע להתקדמות הבירור בין הקיבוצים. העמדות שלהם אינן רחוקות מדי זו מזו, מדובר בשותפות על בסיס חדש. הדרישה של רמות־מנשה לחלוקת בעלות שווה בעייתית, כי במקרה של מחלוקת אין מי שיכריע. עד שתקום שותפות חדשה, אני בעד הוספת דירקטורים חיצוניים בהנהלה הקיימת, כדי שתהיה הכרעה אובייקטיבית ולא ייווצר שיתוק.

"יש טענות כלפי סגנון הניהול של האוזמן, ממילא הוא צריך לסיים את הקדנציה ורצוי שימונה מנהל חדש בהסכמת שני השותפים, לא כפייה של צד אחד. נתתי לקיבוצים פסק זמן מוגבל ורצוי, שבמהלכו הוועדה הכלכלית של דליה תסכם את עמדתה. לתנועה יש זכות הצבעה מכוח המניות שבידיה, ואם יהיה צורך, נביא את הנושא לדיון בוועדה הכלכלית של התנועה וניתן הנחיות לנציג התנועה.

"זו האופציה האחרונה, והיה עדיף ששני הצדדים ינצלו את יכולתנו לגבש גישה אובייקטיבית, ולא שהתנועה תפעל כבורר מחייב, או כבעל מניות הצבעה ושליטה".

פוליטיקה במידעה

יש לנו חשבון נוקב עם הנהגת ההסתדרות, על שלא ביצעה את הרפורמות הנחוצות כל כך להסתדרות. יש לנו חשבון נוקב לא פחות עם הנהגת מפלגת העבודה, שלא שעתה לקריאתנו ללכד את תנועת העבודה ומחנה השלום לגוש פוליטי אחד. טענות אלו, קשות ככל שיהיו, אינן מפחיתות מהתנגדותי וסלידתי ממהלכיו של רמון ואינן מורידות מהצער שאני מצר על החלטת ועידת מפ"ם. משלושה טעמים עיקריים שללתי את הצטרפותו לרשימתו של רמון.

1. התוכן החברתי

שבועת האמונים של רמון למצע החברתי של מפ"ם, לא רק שאינה מרשימה אותי, היא דוחה ומעליבה.

חיים רמון בחר במפלגת העבודה מאז שעמד על דעתו הציבורית פוליטית. הוא בחר בה לא משום שמפ"ם ומצעה נעלמו מעיניו. הוא בחר בה כאדם חופשי, המכיר את השדה הפוליטי. יותר מכך, רמון לא היה חבר מפלגה מקרי בסניף הוד־השרון. הוא אחד ממעצבי דמותה של מפלגת העבודה, כפי שהיא כיום. אני מודה, כי מהיכרותי החלקית את רמון, בעיקר דרך התקשורת והופעותיו הציבוריות, לא הופתעתי מהסכמתו המהירה, "תוך חמש דקות", לאמץ את מצע מפ"ם. האם עברה בראשו, ולו לרגע קל, המחשבה להצטרף למפלגה שאת הצעה אימץ? כך לא הופתעתי מצירופה של ש"ס, בליל ועידת מפ"ם, לאותה רשימה. האם גם רבני ש"ס אימצו את מצע מפ"ם באותו לילה? לא אנשים כרמון והרב דרעי יעצרו בגלל עניינים בטלים כמו מצע מפלגתי, גם אם מפ"ם חתומה עליו. אם יעלה הצורך, יכשירו רבני ש"ס את המצע, או אולי ימכרו את חוברת המצע לגוי, כמו את החיטה בשנת שמיטה.

למרות שרמון מוכר כבר שנים רבות בפעילות ציבורית, לא דבק בו הדימוי של לוחם למען צדק חברתי, כנראה שלא הנושא החברתי היה בראש מעייניו. במידה שקולו נשמע בנושאים אלה, נוצר הרושם שהוא דוגל בהפרטה ומסחור של השירותים החברתיים, שלא לטובת הנזקקים דווקא. עצם התמיכה בחקיקת חוק בריאות, אינה מלמדת דבר. בין התומכים בחוקי הבריאות והפנסיה, מתנהל ויכוח רציני על התכנים שיש לצקת בחוקים אלו.

בנוסח אחד עשויים החוקים לחזק את האחריות החברתית והסולידריות ולהבטיח יותר רווחה לכל האזרחים, ובנוסח אחר הם יגרמו לפירוק הערבות והאחריות החברתית ולפגיעה ברווחה. על פני הסקאלה שבין שני הקטבים, הצטלם רמון קרוב יותר לקוטב הליברליסטי, המצמצם את הסולידריות.

כדי לשמור את הדיון בפרופורציה הנכונה, צריך לומר שחיים רמון אינו הגרוע ביריבינו, בנושאים החברתיים. במסגרת פוליטית רחבה, המייצגת את כל הגוונים מהמרכז שמאלה, אפשר לחיות גם עם רמון וחבריו לדעה. מכאן ועד להצטרפות לרשימתו בראשותו ועשייתו לדגל ולסמל המאבק על דמותה של ההסתדרות, המרחק רב.

2. העיתוי והסכנה לשלום

אין ספק שחיים רמון, וכן רוב שותפיו לרשימה, יתמכו בממשלה ואולי אף ידרבנו לקדם את המהלכים המדיניים לקראת שלום. יחד עם זאת, אני מודאג מאוד מהפגיעה במפלגת העבודה, שהיא המשענת העיקרית של ממשלת השלום, מערעור מנהיגותו של רבין ומזריעת ריב ומדון בין מרכיבי הקואליציה.

כאשר הימין משתלט על הרחוב ומשתלח באלימות כנגד הממשלה, עד שאורחים מוסתים מניפים כרוזות: "מוות לרבין" ו"ממשלה בוגדת"; כאשר לקואליצית השלום אין רוב בכנסת והבלוק החוסם נשען על יתרון של חבר כנסת אחד, צריך לנהוג זהירות ואחריות רבה. כל מהלך שיש בו כדי לפלג את מחנה השלום, דווקא בימים אלו, הוא הימור מיותר ומסוכן.

יש תהליכים שאתה יודע איך הם מתחילים, אך אינך יודע איך יסתיימו. החיים הממשיים אינם תרגיל תיאורטי סביב שולחן הישיבות עם היועצים, בפרוזדורי המפלגות או באולמי הוועידות. האם יש מישהו, היודע להגיד בביטחון לאן יתגלגל כדור השלג ומה תהיה השפעתו על ההתמודדות הלאומית הבאה, במשאל־עם או בבחירות הבאות לכנסת? האם מותר ונכון להמר על הכל? לא היה זמן בו צריך היה, יותר מאשר היום, לקרוא לברית, לאיפוק ולכיבוש היצר, ולהימנעות מהימורים פוליטיים.

3. אתיקה ופוליטיקה

גם ציניקנים מושבעים אינם מוותרים על קורטוב של אתיקה בפוליטיקה (ואולי גם על מעט אסתטיקה). אין המדובר בנאיביות מיתממת, המניחה עולם שכולו אמת וטוהר כוונות. המדובר רק במידה מועטה, חלקית אך קיימת, של הגינות ושמירה על כללים דמוקרטיים מוסכמים. אותה מידה המחייבת את מי שנאבק בתוך מפלגתו לקבל את עמדת הרוב, לפחות עד לשלב הבא של המאבק.

המעט המחייב את מי ששלח את הטוב בחבריו להתמודד בבחירות המקדימות על תפקיד מוביל, לקבל בכבוד את ההפסד ולהיערך לסיבוב הדמוקרטי הבא. את רמון כנראה לא מחייבת אפילו מידה צנועה זו. זו בעייתו שלו. מצער שדווקא אנחנו הושטנו יד לנורמה כה מפוקפקת. אילו היתה לרמון תוכנית חברתית מתיישבת עם עמדות מפלגת העבודה, היה עליו לפרוש כאשר הבחין בפער. אילו גיבש רמון אסטרטגיה פוליטית להגשמת תוכניתו החברתית, המחייבת יציאה ממפלגתו והתקשרות לכוחות שמחוץ למפלגת העבודה, היה צריך לצאת אל הציבור ולומר זאת.

ההחלטה שקיבל רמון, לאחר כישלונו הכושל במפלגתו, "בעשרה ימי תשובה", ברגע האחרון לפני הגשת הרשימות, אינה תוכנית חברתית ואינה אסטרטגיה פוליטית. כל כולה תרגיל נוסף במאבקי הכוח על המנהיגות במפלגת העבודה.

זו פוליטיקה שלא הציבור והרעיון במרכזה.

זו פוליטיקה של יצרים, של העמדת השאיפות האישיות מעל הכל.

זו פוליטיקה של אובדן כל מידה, של "אני, אני ואפסי".

סיכום ביניים

ברתמנו למרכבתו של רמון (כאותו רמוטשה), כאשר יוצגנו כי מושב הרכב תפוס ומקום אם נשאר מקום בתא הנוסעים. מילא, אנחנו הרגלנו להידחק באחור הסוסים המושכים את העגלה במעלה ההר, צריך רק לשים לב, שכאשר נגיע לקצה הדרך, לא נובל אחר כבוד אל האורווה.

למרות הכל, אינני מסוגל לעשות לתנועה את אשר עשה רמון למפלגתו. בזו כה גבלתי. יצדק כל איש על פי מצפונו.

לאחר הבחירות, נמשיך את הדיון ונעשה ביחד את חשבון הנפש.

אלישע שפירא

צילום: אלון רון/ישראל סאן

"מצער שדווקא אנחנו הושטנו יד לנורמות כל כך מפוקפקות"

מדור פרסומי

אי־שליטה ● איך לשמור על דיסקרטיות ולהימנע ממבוכה? עד היום נאלצו הסובלים מאי־שליטה להעזר בחיתולים עבים, מסורבלים ומביכים ● פיתוח חדשני פותח בפניהם עולם חדש ● TENA (טנה) ● סידרת מוצרים (פדים וחיתולי מכנס) בעלי כושר ספיגה גדול במיוחד, המאפשר להשתמש במוצר דק ולספוג כמות מפתיעה ● הודות לשימוש בחומרים בעלי טכנולוגיה שוודית חדשנית ובשל הגיזרה המיוחדת, מאפשרים המוצרים תנועה נוחה ● הם גם מנטרלים את הריח המביך ● TENA, חדש מסנו־מדיק, למבוגרים הסובלים מבעיית הרטבה

TENA - פתרון דיסקרטי לכל מצב
צילום: אסף עזרא

TENA. פתרונות למניעת הרטבת מבוגרים

כדאי / ג. יפית

מיליוני בוגרים בעולם סובלים מאי־שליטה. לא רק קשישים. זו בעייתם של גברים ונשים, צעירים ומבוגרים, הנקלעים למצב של מבוכה ותחושה של נטל על הקרובים להם. אבל מה, בעצם, אי־שליטה? בניגוד לאמונה העממית, אי־שליטה איננה מחלה. זוהי בעיה הקשורה לפיקוח על שלפוחית השתן. לכולנו נראה הפיקוח הזה כיכולת טבעית ומובנת מאליה, אבל כמה מביך ומפריע כשהתיפקוד הזה נפגע חלקית או לחלוטין.

הבעיה איננה נדירה כפי שרבים סבורים בטעות. כמעט אחד מכל עשרה בני־אדם סובל בדרגה כלשהי של אי־שליטה בשלב זה או אחר בחייו. לא תמיד הבעיה ניתנת לריפוי מלא, ויש צורך בפתרון אלטרנטיבי.

איך אפשר לטפל בבעיה תוך שמירה על דיסקרטיות והימנעות ממצבים מביכים? איך מגיעים למינימום אי נוחות, ומקסימום פעילות, בלי לחשוף את הבעיה? השאלה הזו היתה האתגר הגדול שלקחה על עצמה חברת MOLNLYCKE השוודית. זוהי החברה הגדולה ביותר באירופה בתחום מוצרי ההיגיינה, השולטת על 60% מהשוק האירופאי. במעבדות המחקר בשוודיה שקדו מדעני החברה על פיתוח פדים מיוחדים, שיענו על הצרכים השונים של גברים ונשים, בעלי דרגות שונות של אי־שליטה. התוצאה: TENA.

השליטה שונה מאדם לאדם, וגם על הפתרון להיות שונה בהתאם. מיגוון המוצרים של TENA מתוכננים להתמודד עם כמויות נוזלים שונות. בחינה מקרוב של מיגוון המוצרים של TENA מגלה שמדובר במלאכת מחשבת טכנולוגית: "לב" הפד עשוי חומרים חדישים בעלי כושר ספיגה גבוה במיוחד. המוצרים מסוגלים להתמודד בהצלחה גם עם אי־שליטה כבדה ביותר. המוצרים הדקים לוכדים כמות נוזלים מפתיעה ביחס לדקיקותם. תעלות זעירות ממוקמות לרוחב הפד, ומנתבות את הנוזלים היישר למוקד הספיגה. וזה עוד לא הכל: חומר מקריש טמון בלב הפד. ברגע שהוא בא במגע עם הנוזלים, הוא הופך אותם לג'ל קרוש ובדרך זו נמנעת דליפה כלשהי. האדם עצמו אינו חש בכל הרטיבות הזו, הודות לשכבת מגן דקיקה המותירה את העור יבש למגע.

מיגוון מוצרים בהתאמה אישית

כדי להשיג את התוצאות הטובות ביותר, חשוב לבחור את המוצר הנכון. המטרה היא לבחור את המוצר בעל מידת הספיגה המתאימה ביותר, וכך להבטיח נוחות ובטיחות מירבית, וכמובן – דיסקרטיות. הגורמים הקובעים את הבחירה הם אלו: כמות השתן: האם מדובר בכמות מועטת, בינונית או רבה? יש לקחת בחשבון גם את המצב בזמן השימוש: לאחר שתיה מרובה, יום או לילה, לאחר לקיחת תרופות משתנות וכד'.

– ניידות: האם האדם פעיל או שמדובר בחולה המרותק למיטה.

– זמינות הטיפול: האם החלפה תכופה אפשרית? אם לא, עדיף לבחור בפד עבה יותר. בכל מקרה, חשוב להתאים את הפד לצרכיו של המשתמש. יש המעדיפים את הבטחון שמעניק המוצר הסופג יותר, ויש המעדיפים את הדיסקרטיות שמעניק המוצר הדק. מיגוון מוצרי TENA הגיעו לישראל עם סנו־מדיק, המתמחה בשיווק מוצרים יעודיים לאוכלוסיה המבוגרת.

כדי להדק את הפדים באופן מושלם אל הגוף, מומלץ להשתמש בתחתוני הרשת המיוחדים של TENA פיקס. תחתוני רשת נוחים, המיועדים במיוחד לאבטחת מקומו של הפד. TENA פיקס, מכנסוני רשת, המיועדים לאבטח במקומה את שקית TENA לגברים. תחתוני רשת TENA פיקס, מספקים תמיכה איתנה הדרושה כדי להחזיק במקומם ללא תנועה את הפדים המעוצבים של TENA (בשלוש מידות).

TENA LADY. שמור ונוח

מיגוון מוצרים המעניקים תשובה הולמת לכל אחד. התפיסה ביסוד הפיתוח: גם מי שסובל מאי־שליטה, זכאי להמשיך ליהנות מחיים מלאים ונוחים. "חיתול" עבה הוא מביך לא נוח ומונע מן המשתמש בו לתפקד כרגיל. לכן התמקדה החברה בפיתוח מיגוון המוצרים ובפדים קומפקטיים המעניקים דיסקרטיות מרבית. וזה חשוב ביותר, משום שמירת אי־

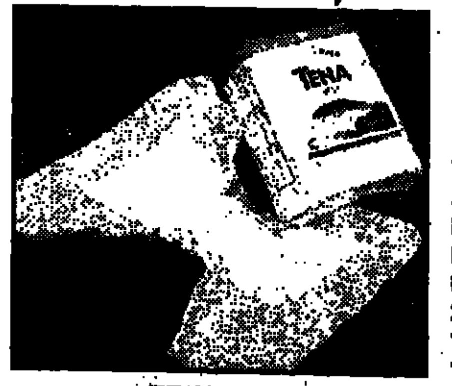
TENA SLIP
חיתול־מכנס גיזרתי ליום וללילה

TENA סליפ, חיתול מכנס עם פד, הכולל הכל ביחידה אחת, מאובטח למקומו על ידי סרטים דביקים הניתנים לכיוונון, בלא צורך בתחתונים.

מוצרים נילווים: פד למיטה ומטליות לחות לניקוי בעת ההחלפה.

חשוב להקפיד על השם TENA כי רק מיגוון המוצרים של TENA המיוצרים בטכנולוגיה שוודית מעניקים נוחות ובטחון מירבי למניעת הרטבה.

כל המוצרים בסדרת TENA דקים יותר, סופגים יותר, נוחים יותר.

את מיגוון מוצרי TENA ניתן להשיג בבתי־המרקחת המובחרים ברחבי הארץ.

מדריך - TENA לכל בעיה

תופעה	גבר	אשה
אי־שליטה קלה: לחץ – פליטת כמויות שתן קטנות בשעת מאמץ (הרמת משא, שיעול, התעמלות, צחוק). שכיח יותר אצל נשים בעיקר לאחר לידה או הפסקת הווסת. צורך – אי אפשר להתאפק. שכיח בעיקר אצל קשישים.	TENA FOR MEN פד כיס מעוצב בשקית מגוה ונוח ניתן להשיג בגדלים נורמל, ואקסטרה.	TENA LADY סמוי ונוח ניתן להשיג בגדלים: נורמל, אקסטרה וסופר.
דליפה: השלפוחית אינה מתרוקנת לגמרי, וגורמת לדליפה מביכה לאחר היציאה מהשירותים. שכיח בעיקר אצל גברים הסובלים מבלוטת ערמונית מוגדלת, אבל יתכן גם לאחר ניתוח או פציעה.	TENA FORM פד גיזרתי לספיגה מוגברת. ניתן להשיג בגדלים נורמל ואקסטרה.	TENA FORM פד גיזרתי לספיגה מוגברת. ניתן להשיג בגדלים נורמל ואקסטרה.
שלפוחית: התינוק לומד בהדרגה לשלוט בתיפקודי שלפוחית השתן. כשהיא מתמלאת, היא משגרת אותות למוח, המגיב במתן רשות לשלפוחית להתכווץ ולהדוף את השתן החוצה. בשלבי חיים מאוחרים עלולה מערכת זו ללכת לאיבוד. במקרה כזה אין קליטת אותות, והשלפוחית עלולה להתרוקן ללא שליטה מוחלטת.	TENA SLIP חיתול־מכנס גיזרתי. ניתן להשיג בגדלים קטן, בינוני, גדול. בעל שתי דרגות ספיגה: לספיגת לילה גודל סופר, לספיגת יום גודל פלוס.	TENA SLIP חיתול מכנס גיזרתי. ניתן להשיג בגדלים קטן, בינוני, גדול. בעל שתי דרגות ספיגה: לספיגת לילה גודל סופר, לספיגת יום גודל פלוס.

סנו מדיק - הגב החזק "מקבוצת סנו" לאוכלוסיה המבוגרת

לאוכלוסיית הקשישים בעיות וצרכים מיוחדים. קבוצת "סנו" הקימה לאחר מחקר מקיף ולמידת צרכי פלח שוק זה את "סנו מדיק" – חברה המתמחה בשיווק מוצרים ועזרים סיעודיים לאוכלוסיה המבוגרת. כרגיל, ב"סנו" גם כאן לא מתפשרים. ב"סנו מדיק" מקפידים לשווק את המוצרים האיכותיים ביותר. לדוגמא: הפתרון הטוב ביותר לבעיית הרטבת המבוגרים, מצאו אנשי "סנו" בסדרת מוצרי TENA. כמו כן, מייבאת החברה ומשווקת מושב נוחות לגב, "אאבוס פודס", מזרנים ומושבים מיוחדים למניעת פצעי לחץ, מוצרי ספיגה נוספים ועוד.

לקבלת מידע נוסף או קבלת דוגמיות, אפשר לפנות בכתב:
סנו מדיק – החטיבה הרפואית לשיווק, א. ת. נוה נאמן, הוד השרון 45806, או בטלפון 09-402551.

שביתה צודקת

העובדים הסוציאליים הקיבוציים אינם שובתים, כי הם פעילי תנועה ואינם מקבלים משכורת. לשביתה הקודמת הצטרפו לאות הזדהות וגם הפעם, אם המאבק יחריף, הם יהיו חלק ממנו

הפגנת עובדים סוציאליים מול האוצר. הקיבוצניקים בשלב זה רק מזדהים — צילום: יצחק הררי

אליעזר מואב

שביתת העובדים הסוציאליים נכנסה לשבוע השני, ובית הדין לעבודה דחה בשלב זה את תביעת הממונה על השכר במשרד האוצר, שלום גרניט, להוציא צווי מניעה לחלק מהשובתים. במכתב ששלחה ריישה וינטראוב (ניר־אליהו), מרכזת העובדים הסוציאליים חברי הקיבוצים, למזכ"ל האיגוד המקצועי של העובדים הסוציאליים, אלי בן־גרא, מביעים חברי הקיבוץ הזדהות עם מאבקם של עמיתיהם.

מרד ביסר (גזית), ראש שירות "עסק" (עובדים סוציאליים קיבוציים), מסבירה כי העובדים הקיבוציים אינם שובתים, כיוון שהם פעילי תנועה ולא מקבלים משכורות. "אנחנו חלק מהאיגוד המקצועי. סוכם עם אלי בן־גרא שבינתיים לא נשבות, אך אם המאבק יחריף נצטרף לשביתה. אנו מקווים שהשביתה תסתיים במהרה. בשביתה קודמת שבתנו לאות הזדהות, וחברינו העובדים במועצות האזוריות שובתים כמו שאר העובדים הסוציאליים".

לשאלה, האם לגיטימי לנהל מאבק מקצועי על גבה של אוכלוסייה נזקקת, היא משיבה: "תמיד כשישנן שביתות של אנשים העובדים עם אוכלוסיה נזקקת, מעלים שאלה זו; אולם העובדים הסוציאליים הם בעצמם אוכלוסיה נזקקת. למעלה מ־60 אחוז מהם מקבלים השלמת הכנסה, וברור שמשכורתם אינה מגיעה לשכר מינימום. קשה לעבוד עם אוכלוסיה נזקקת, כשאתה צריך להיאבק על שכר הוגן. העובדים הסוציאליים הם אקדמאים, ולא רק ששכרם נמוך אלא גם מעמדם בחברה. לשם השוואה, בארצות־הברית מעמדם של העובדים הסוציאליים גבוה יותר מזה של הפסיכולוגים, והדבר בא לידי ביטוי במשכורת וביוקרה המקצועית". לדעתה של מרד, הגמול הכספי הנמוך לעובדים הסוציאליים מבטא את יחסה של החברה הישראלית לתחום זה.

"עסק" הוא גוף השייך לשלוש התנועות הקיבוציות, ועיקר העיסוק של עובדיו הוא במתן סיוע לבעלי התפקידים בקיבוצים בקשר שלהם עם החבר. עירית אפרתי (דן), נציגת הקיבוץ הארצי ב"עסק", אומרת: "בימינו יש לתפקיד משמעות מיוחדת, כיוון שיש חרדות בעקבות השינויים שחלים בקיבוצים, המתבטאים בין השאר במתחים בין הפרט לבין בעלי התפקידים. העובדים הסוציאליים צודקים במאבקם. מצבם ביחס לסקטורים אחרים במשק קשה. דווקא במדינה שיש בה בעיות קשות עם מגוון אוכלוסיות מארצות שונות ומתרבויות שונות, שבה האינטגרציה הופכת למורכבת ומסובכת – האנשים שאמונים לטפל בבעיה אינם מתוגמלים כיאות".

חיים, רחמנות!

באיזה תנאי יהיה רמון מוכן להסיר את מועמדותו למזכ"ל ההסתדרות ולתמוך בהברפלד, מדוע התחפשו מדריכי הנוער העובד והלומד לשמוצניקים, ומה עשה המשכתב למצע של "חיים חדשים"

יעקב לזר

חשבון אחד, ארוך וטעון, ערך חיים רמון כצפוי עם הברפלד. חשבון אחר, צפוי אבל לא מתוכנן, עשה עם הנוער העובד והלומד. מדריכים של תנועת הנוער הזאת, מחופשים לאנשי השומר הצעיר, סיפקו לו הזדמנות נאותה לפרוק (עם שהצטבר אצלו בתקופה האחרונה.

בין עשרות פעילי הקבה"א שהתכנסו ביום ה' האחרון לשמוע את רמון, בלטה בנוכחותה קבוצת לובשי חולצות כחולות עם שרוך לבן. בדיעבד הסתבר, כי אלה מדריכי הנוער העובד והלומד, אשר חששו כי אם יופיעו בתלבושתם האותנטית, ישליכו אותם בריוני בית הקבה"א. ההרצה מגיח וביה. מכיוון שכך, החליטו להתחפש. נציגם, כחור מכפר רופין, נשא נאום מיגע נגד רמון, נגד חוק הבריאות ונגד מה שעתידה "חיים חדשים" לעולל להסתדרות. רמון לא נשאר חייב.

"שנים הייתי אורח רצוי בוועידות הנוער העובד והלומד", אמר רמון. "התקבלתי שם בתשואות. הייתי הפייבוריט. לא יכולתי להיענות למספר הרב של ההזמנות שהוספנו אלי. פתאום, יום אחד, לא מדברים איתי. לא מזמינים אותי. אני שר הבריאות, אתם מדריכים שמחנכים לדמוקרטיה, שמעתם אותי בנושא חוק בריאות? הזמנתם אותי לדיון? ביקשתם לשמוע את דעתי? ככה אתם מחנכים? מה אני, אויב שלכם? הרי הייתי איתכם שנים, אתם ביקשתם, אני לא כפיתי את עצמי.

"אם יש דבר שכואב לי, זה מה שקרה לנוער העובד, ואני מדבר כרם לבי. הפכתם כלי שרת בידי פוליטיקאים ציניים. אין לכם בושה. לוקחים ציטוט שלא היה ולא נברא (רמון מצוטט בכרוז שמפיצים חברי התנועה, כאילו אמר בוועידת העבודה ב־1991, שיש להפוך את קופת חולים ובתי החולים לחברות מניות בבורסה, י.ל.). אם תוכיחו שאני אמרתי את הדברים האלה, אני מסיר את מועמדותי למזכ"ל ההסתדרות ותומך בהברפלד. אתם מחלקים את זה ברחוב, אתם מוציאים דיבה. תארו לכם שמישהו היה מפיץ כרוז, שאתם מורידים את הנוער שלכם לזנות, איך הייתם מגיבים?

"דברו איתי. תשמעו מה שיש לי לומר ואחרי זה תחליטו. תראו מה עשיתם לתנועת הנוער שלכם. הפכתם אותה לכלי מנגנוני של מפלגת העבודה, ולא של החלק הנאור שבה. הפגנתם נגדי, לא נתתם לי לדבר, צעקתם, צרחתם. לאיפה דידרדרתם את תנועת הנוער הזאת? אתם תנועת הנוער של ההסתדרות, לא של הברפלד. אם תמשיכו ככה, לא יישאר מכם כלום. הפכתם פוליטיקאים קטנים. אם יש סיבה אמיתית לסלק את הברפלד, זה מה שהוא עשה לנוער העובד והלומד. לא זכור לי שהזמנתם אותו להופיע בפניכם. הזמנתם אותי. או בגלל שהוא משלם לכם משכורת, אתם בעדו? אם אתם אנשים הגונים, תלכו ותשמעו אותי ואותו, ואחרי זה תחליטו. תנו לי לדבר אתכם!"

"חיים, רחמנות", צעק מישהו מהקהל, מבקש שירפה מהנערים, ורמון ענה: "חיפשתי אותם הרבה זמן".

זה היה החלק הנרגש. היה גם חלק מביך במידת מה, והוא נגע למעמד הנשים ברשימת "חיים חדשים". מיהי המועמדת שלנו לנעמ"ת, נשאל רמון והשיב, שאי־אפשר להריץ מועמדת בשבועיים. "אוי יכול לצאת עם עשרה שלטי חוצות עם ענת מאור, אבל אין לזה שום ערך ואין לזה שום משמעות. זו מריחה. הוויכוח הוא, מי יהיה מזכ"ל ההסתדרות. זה הנושא המרכזי וכל השאר הוא בצד. רוצים לגרור אותנו לשולי הדרך, אבל אנחנו לא ניגרר. תעודת הזהות שלי בנושא נשים הרבה יותר מרשימה מזו של הברפלד". ומה באשר ל"שכר הוגן" לנשים במקום "שכר שווה" במשכתב, הסביר רמון, הוא שעבר על הטקסט, חשב ששכר הוגן נכון יותר משכר שווה, וכך זה נכתב. "אני לא הייתי. מה אתם רוצים? באתי, ראיתי את הדפדפת של מפ"ם ואמרתי: אני חותם על כל מלה. אני חושב שזה הישג גדול שגם ש"ס חתומה על זה. אני מכיר את ההסכמים מרצ־ש"ס בקואליציה, והניסוחים שם הם הרבה יותר מרחיקי לכת".

והיה גם חלק קיבוצי, ובו נסיים. "עסקתי הרבה מאוד בהסדר הקיבוצים הראשון", אמר רמון, "לא ראיתי אף אחד מההסתדרות שהיה מעורב בזה, או סייע לזה, או שזה עניין אותו. מי שיודע איזה הסדר קיבוצים חדש עתיד לחיתתם, יודע שהתנועה הקיבוצית הולכת להילחם על קיומה. אם הסדר הקיבוצים לא ייחתם בהקדם, אני חרד מאוד להמשך קיומם של עשרות קיבוצים". ואם רמון חרד, על אחת כמה וכמה אנחנו.

היתה תחושה חגיגית

את השורשים קשה לנתק, ואנחנו גם לא רוצים, אומרת גליה שפטס, בוגרת קן השוה"צ ביוהנסבורג, שמימשה השבוע את זכותה להצביע בבחירות בדרום־אפריקה

רמי שני

"הלכתי להצביע, וניצלתי את ההזדמנות הראשונה שניתנה גם לנשים להשתתף בבחירות. וזהו בהחלט יום חג עבורי" – אומרת גליה שפטס, נחשון, שעלתה לארץ מדרום אפריקה ב־1958, וכמו רבים בישראל בעלי אזרחות דרום־אפריקאית, מימשה את זכותה להצביע בבחירות הדמוקרטיות הראשונות בארץ זו.

גליה ואברי, מי שעתיד מאוחר יותר להיות בעלה, עזבו את יוהנסבורג שנתיים אחרי חבריהם, שהגיעו לקיבוצים זיקים וברקאי. הם נשארו ביבשת השחורה כדי להמשיך את פעילותו של קן השומר הצעיר במקום, שהלך והצטמצם נוכח התחרות הגדולה עם 'הבונים'. ב־'65 שבו לקייפטאון, כדי לפתוח מחדש קן שנסגר כמה שנים קודם לכן. את שליחותם זו סיימו ב־'68. צריך לציין, שהתנועה לא פעלה כנגד האפרטהייד. "הדגש היה על אהבת האדם, וזה נעשה במסגרות לימודיות", מספרת גליה, "אבל עיקר הפעילות היתה לטובת העלאת יהודים לארץ".

התנועה בדרא"פ היתה בחסותה של הפדרציה הדרום־אפריקאית – ארגון ציוני, שמטרתו להעלות יהודים ארצה – כך שמבחינת הממשלה המקומית הם היו מוגנים. עם זאת, התנהלו לא אחת במשרדי התנועה חיפושים משטרתיים, מאחר שחשדו בהם שהם קומוניסטים. גליה מספרת, שהשוה"צ בדרא"פ היה קטן ולא אהוד במיוחד. אגב, השליח שבא אחריהם, חבר ברקאי, סגר את הקן. עם זאת, גליה סבורה, שפעילות השומר הצעיר השפיעה מאוד על הצבעת החניכים היום, כבוגרים.

בארץ יש כ־15 אלף יוצאי דרום־אפריקה, שיצרו מסגרת קהילתית חמה, השומרת על קשרים בין חבריה. הם מקיימים כנסים במסגרת כללית וגם במסגרות קטנות של קבוצות עלייה שונות. לפני חצי שנה, למשל, התקיים כינוס גדול של הקהילה ב"ווינגייט". יש להם גם עיתון בשפה האנגלית, שיוצא כארבע עד חמש פעמים בשנה. לקראת הבחירות יצא גיליון הסבר, שנתן תמונה מפורטת על המפלגות המתמודדות, אך נמנע מלנקוט עמדה.

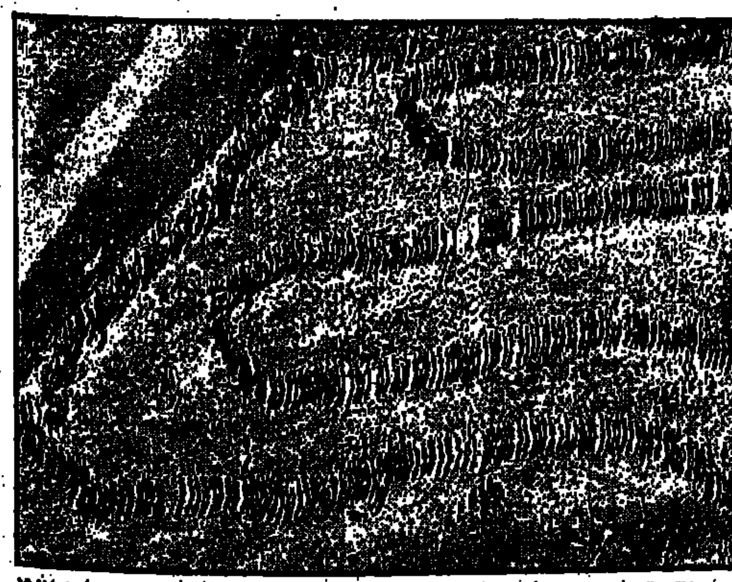

תור לבחירות בדרא"פ. "קל זה בטח לא יהיה" — צילום: א.פ.

למרות הריחוק מחקלפי ביוהנסבורג, גליה בטוחה שיש מגמה של שינוי: "עוברה, שבניגוד למה שקרה ב־'48, מפלגת דה קלרק עשתה תפנית של 180 מעלות, ורואים שהוא איש עם ראש פתוח ובעל יוזמה". עבור הקהילה בישראל, זהו ממש יום חג. "אפילו שהיו תורים ארוכים, ארגון ההצבעה היה לקוי ואנשים היו עייפים, היתה תחושה כזאת חגיגית. את השורשים קשה לנתק, ואנחנו גם לא רוצים", גם היא רואה אפריקה חדשה, שונה, אולי עם קצת שפיכות דמים, אבל יש תקווה. "קל זה בטוח לא יהיה".

באחרונה היינו עדים לתחילה של טפטוף עליית מהיבשת השחורה, אולם לדעתה מדובר בבהלה רגעית, שתסתיים מהר מאוד. "אין פחד בקרב היהודים בדרום אפריקה", היא מסבירה. "יש לי משפחה שם וביקרתי אצלם כמה פעמים, אבל לא שחורתי, אני בטוחה שאסע לשם עוד". אין לה בעיה עם העובדה, שהיא מצביעה עבור מדינה בה אינה חיה. "אולי אין לי זכות לעשות זאת, אבל הקשרים הבינלאומיים קיימים, וזהו משהו של עסקים".

מי שלא מצביע - מצביע הברפלד בניגוד לרצונו

בן־אליעזר ▲ ורבר

מגיע רגע האמת. ב–10 במאי אנחנו עומדים לקבוע את אופייה ואת מנהיגותה של ההסתדרות: האם ימשיך המנגנון המאובן להרחיק חברים מההסתדרות, להשניא אותה על הציבור ולהחליש את מעמדה, או שתבחר מנהיגות חדשה, אשר תנער את המנגנון, תבריא את ההסתדרות ותפיח בה רוח חיים.

לתנועה הקיבוצית יש עניין מיוחד בהסתדרות. לתנועה הקיבוצית חשוב שתהיה הסתדרות חזקה, דמוקרטית ופתוחה, מעורבת ונתונה לביקורת ציבורית ולפיקוח של חבריה.

לכן, עלינו להרתם למאמץ ולהיות שותפים לחיים החדשים בהסתדרות.

רמון
חיים חדשים בהסתדרות

חולתי חבר למרציאנו

ישראל חולתי מכיסופים, איש מפלגת העבודה, מריץ לראשות מועצת הפועלים באופקים, במסגרת "חיים חדשים", את יוסי מרציאנו, פעיל מפ"ם ותיק. "היום אין שנאה לקיבוצים", מסביר מרציאנו. "באופקים יודעים שבקיבוצים רבים יש מצוקה קשה. התנפצה התדמית של קיבוצניקים עשירים"

עודד ליפשיץ

■ ישראל חולתי מכיסופים, 46, חבר ב"עבודה" וציר בוועידתה, הוא מס' 2 ברשימת "חיים חדשים להסתדרות" למועצת הפועלים באופקים. חולתי ופעילים מקיבוצי התק"ם והקיבוץ הארצי, חברי מרצ ו"העבודה", עוברים בימים אלה בקיבוצי הנגב המערבי ומשכנעים חברים להצביע בעד מספר 1, יוסי מרציאנו. מרציאנו, 50, הוא פעיל מפ"ם ותיק מאופקים, שמילא תפקידים רבים באיזור והיום הוא מכהן בתפקיד סגן ראש מחלקת החברה, הקהילה והספורט בוועד הפועל של ההסתדרות. בניגוד לרבים מפעילי מפ"ם בהסתדרות, מרציאנו תמך בהצטרפות לחח"ל כבר בוועידת המפלגה.

עליית משקלו של המימד האישי בבחירות להסתדרות אינה מוגבלת רק למאבק הצמרת הברפלד-רמון. היא באה לביטוי גם במישור המקומי, בבחירות למזכירי מועצות הפועלים האזוריות, שמאגדות חברים מהעיר, הקיבוץ והמושב. אחרי שהתמיכה האישית במועמד חצתה גבולות מפלגתיים בבחירות לראשי הערים, זה לא מפתיע שחולתי חבר למרציאנו, למרות שאינו עוזב את "העבודה" והוא מסרב לגלות בעד מי, רמון או הברפלד, יצביע ב-10 במאי.

החבירה היא רק במישור האזורי והאישי: "אם קיבוצי האיזור מחפשים ידיד אמת, שהוכיח הלכה למעשה ובמשך שנים רבות שהוא מאמין בשילוב אזורי, מי שעשה ויעשה רבות למען אינטגרציה אזורית אמיתית", מצהיר חולתי, "עליהם לתמוך במרציאנו. סיבה נוספת היא ש"העבודה" הציגה כמועמד באופקים את נורברט בוקובזה, אדם שבא מהמפד"ל ולהערכתי אין לו זיקה לתנועת העבודה ולערכיה. על אחת כמה שאין לו קשר לקיבוצים ויכולת לקדם את השיתוף האזורי".

מרציאנו הצטרף למפ"ם מייד אחרי שחרורו מצה"ל, היה שלוש פעמים ממלא מקום ראש המועצה המקומית באופקים ורכז האגף המוניציפלי במפ"ם. "במהלך פעילותי היכרתי את התנועה הקיבוצית על שני זרמיה", הוא מספר, "העמקתי את הקשרים גם בתקופות קשות, כשבגין הסית בעיירות הפיתוח נגד הקיבוצניקים העשירים עם בריכות השחייה".

חולתי החליט לרוץ עם מרציאנו, עוד כשהאחרון היה מועמד מרצ ולפני שקמה חח"ל. גם מרציאנו העדיף לרוץ לתפקיד מזכיר מועצת הפועלים, שנראה לו יותר חשוב, ולוותר על תפקידו היותר בכיר בוועד הפועל, עוד לפני פרישת רמון, כשמפ"ם היתה שותפה של הברפלד והניחו שיוכל להיבחר מחדש לתפקידו.

חולתי מכהן מזה שנים רבות כמנהל כוח אדם במפעלים האזוריים הקיבוציים "ישובי חבל מעון", יח"מ. לכאורה, הוא האיש שפועלי אופקים צריכים לשנוא, זה ששוכר ומפטר אותם, קובע את קידומם ואת שכרם. עימותים וסכסוכי עבודה בין שכירים מעיירות הפיתוח למפעלי הקיבוצים יצרו לא פעם עוינות כלפי הקיבוצים. חולתי גאה בכך, שבינתיים המצב הפוך: הוא וההנהלה רואים בהעסקת פועלים בתנאים הוגנים עיקרון אידיאולוגי ודרך לשיתוף [illegible]

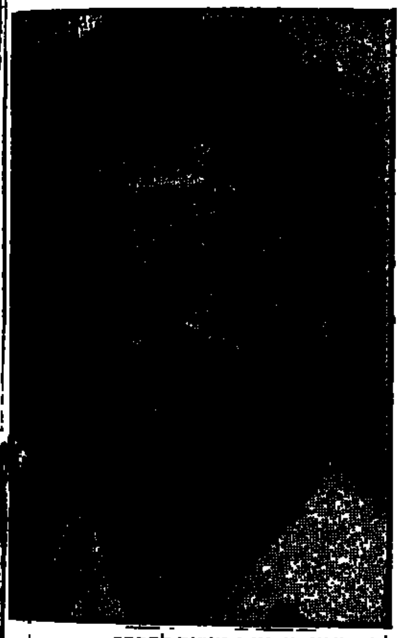

למרציאנו סיכויים טובים להבחר

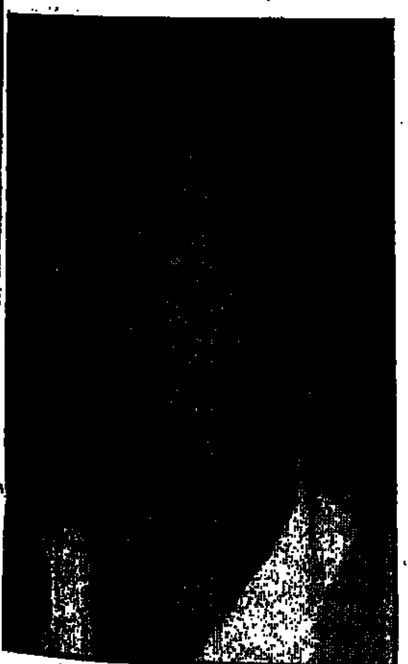

חבר ב"עבודה" ופעיל חח"ל, חולתי

פעולה בונה. הסכם העבודה נותן לפועלי יח"מ פנסיה מלאה ומקיפה, משכורת 13, תוספת שנתית ממושכת, חופשת הבראה נדיבה וסיבסוד, פיצויים בשיעור 200%. מרציאנו וזיגי (דוד זגורי, מזכיר סניף מפ"ם באופקים), מאשרים שמדובר בהטבות מפליגות ביחס למקובל במקומות עבודה קיבוציים ואחרים, באיזור ומחוצה לו. ביח"מ מעולם לא פרצה שביתה ולא ננקטו עיצומים. ולמפעלים יש תרומה חינוכית בעיירה. חולתי מעורב בכל הנעשה במועצת הפועלים, באיגוד המקצועי ובשילוב האיזורי. שם גם הכיר, ב-79', את מרציאנו ומצא בו [illegible] בדבריית.

מה הסיכוי שמרציאנו ייבחר? "טובים", משיב חולתי, "מרציאנו נהנה מתמיכה רחבה ומאמון בכל הסקטורים, כולל בקיבוצים ובקרב חברי "העבודה" בתק"ם. זה חשוב כשיש 2,700 מצביעים בקיבוצים, כמעט שליש מכלל הבוחרים, והם יכולים לקבוע את התוצאות".

שאלתי את מרציאנו, האם התמיכה בקיבוצים תפגע בו באופקים. "לא", השיב. "היום אין שנאה לקיבוצים, ולא רק בגלל החיים המשותפים של יח"מ לעובדים. לצערי, זה גם בגלל שבאופקים יודעים שבקיבוצים רבים, כמו גם במושבים, יש מצוקה קשה. התנפצה התדמית של קיבוצניקים עשירים. אתמול קיימתי מיפגש במועדון של קיבוץ [illegible] השלושה. באופקים יש [illegible] יותר [illegible] פעם המצב היה הפוך".

אמנון דנקנר

העיר 29.4.94

הצד החלש

הצד החלש, מה זה חלש? חלש מאוד, ברשימה של חיים רמון הוא עניין הנשים. זה לא רק משום שהרשימה הזאת מריצה ל"נעמת" את חברת הכנסת ענת מאור ממפ"ם, אבל גם כל מי שטוען, כמוני, שיש מעט מדי חברות כנסת, נבוך מעט כששואלים אותו אם הוא היה רוצה עוד ענת מאוריות בכנסת. מאור, מאור, אבל לא ממש מאור הגולה. זאת אומרת, ההבנה הבסיסית היא שאם היו עורכים משאל במזנון הח"כים מיהו חבר הכנסת הנחשב לשוטה מופלג שבכולם, היא לא היתה נתקלת בתחרות קשה במיוחד במירוץ למקום הראשון. אבל לא זה העניין המדאיג. "נעמת" היתה בהסתדרות במשך שנים רבות אי של קדמה ומלחמה לזכויות הנשים, ובתור שכזאת היא היתה מאז ומתמיד סמרטוט אדום בעיני החרדים. הארגון ניהל מלחמות ציבוריות מרשימות בנושאים כמו זכות האשה להפלות, וזכותה לטיפול הוגן ואנושי יותר ברבנות. הבעיה בחבירה של רמון וש"ס היא שאריה דרעי ירצה לגבות מחיר גבוה תמורת החבילה הגדולה של הקולות, יש אומרים כמעט מאה אלף, שהוא נותן עכשיו לחבר שלו רמון, קל להניח שעם ש"ס כחברה מן המניין ובעלת זכויות בהנהגה החדשה של ההסתדרות, יהיה קשה ל"נעמת" לנהל את המלחמות היפות והצודקות האלה. נשים שיש להן שכל צריכות, גם במידה שהן נורא אוהבות את חיימקה, לשים פתק "אמת" בבחירות ל"נעמת", ולהתפלל שהארגון יוכל לשמור על מידה של עצמאות במשטר החדש בהסתדרות.

מוגש לחברות הקיבוץ הארצי ע"י מטה "יש אמת בנעמת"

מסעותיו של קרל

■□■ "על יד המעגלים", ספרו החדש של עמי רוזנסקי, שראה אור בימים אלה, הוא רומן הבנוי מעגלים מעגלים, בו מתואר מסעו של קרל [illegible], נער לונדוני תועה דרך, מבית הוריו באנגליה למקדש שלוש הכיפות הלבנות בהודו, [illegible] של כומר אידיאליסט, גם הוא בהודו, חזרה לאנגליה לעסקי אביו ומשם לישראל, לקיבוץ [illegible]. "הסופר כוחו בעין רגישה ואינטליגנטית, [illegible] כל סיפור העלילה, מגוון של אמונות שונות [illegible], מה שנתפס בעיני האחרים כעיקר. זהו [illegible] של תקופת נעורים שהתארכה, כמו [illegible] בכלים אחרים".

[illegible] עמי רוזנסקי, חבר מערכת "הדף הירוק", [illegible] יליד מושב בצרון וחבר קיבוץ מסדה שבעמק [illegible], שימש בשליחויות חינוכיות בצפון אמריקה [illegible] מרכזיים בתנועת הנוער ובקיבוצו. זהו [illegible] הרביעי, לאחר "מקסם שווא", "סיפורי [illegible]" ו"מסע בסערה".

קשר הדרום-אפריקאי

■□■ ב"שיער מערכות סינון" מקיבוץ עמיעד השלימו לאחרונה פרויקט גדול לסינון מים, המיועדים לשימוש כמי שתייה עבור רובע השחורים "סווטו", בעיר קייפטאון בדרום-אפריקה. במסגרת הפרויקט, אשר מומן על-ידי עיריית קייפטאון, התקינה "עמיעד" סוללות מסננים פלסטיק בקטרים שבין 2-6 אינטש, המסננות מים המובלים ממאגרי העיר קייפטאון, המשמשים את כל אוכלוסיית הרובע. במקביל, השלימה החברה פרויקט נוסף באיזור חקלאי שמדרום לעיר קייפטאון, להתקנת מערכת מסננים ביקבים של [illegible] "על סטלנביש", הידועים באיכות היין אותו הם מייצרים. עלות שני הפרויקטים כ-150 אלף דולר.

פיטמה כזו ואחרת

■□■ חברת "דגניה-סיליקון" הוציאה לשוק [illegible] "סיליק" בעיצוב חדש, חזק ועמיד [illegible]. הבקבוקים נמכרים בגודל של 150 מ"ל ו-250 מ"ל ויופיעו על מדפי רשתות השיווק, עם פיטמה רגילה או עם פיטמה אורתודונטית. מחיר מומלץ לצרכן לבקבוק עם פיטמה רגילה – כ-9 ש"ח. מחיר מומלץ לצרכן לבקבוק עם פיטמה אורתודונטית כ-12 ש"ח.

מפגשי החבורה

■□■ "החבורה" (על שם אבא קובנר) תיפגש בכ"א אייר, 2.5, באמצע, בשיתוף עם מרכז הרצוג, על [illegible] של אלכס בריזל, "על מבנה היהדות". ב-3.5, מיפגש עם הסופר עמוס עוז, על ספרו "שתיקת השמים", באוניברסיטת באר-שבע. ב-25.4 מתוכנן טיול עם מוקי צור, בעקבות ראשונים. המעוניינים להצטרף לפעילות "החבורה", מוזמנים להתקשר לעופרה בריל בעין השופט.

שוער, אתגרי ומשפחתי

■□■ שלוש סידרות "קאטרקט" חדשות נוספו למסלול הירדן ההררי של קיבוץ כפר-הנשיא. [illegible] ה"קאטרקט" מוגבהות מעל פני המים [illegible] שליטה מלאה בשיט במים סוערים. הסירות החדשות מצוידות בכיסאות, המאפשרים [illegible] נוחה בישיבה ומתחברים לסירות.

[illegible] ה"קאטרקט" בכפר-הנשיא הוא פרי יוזמתו של מיכאל קריינין, כימאי במקצועו, שעסק בשיט נהרות ברוסיה כתחביב. בעזרת הידע שלו [illegible] חברי כפר הנשיא את הענף, שצובר לו [illegible] מכל רחבי הארץ. רכישת הסירות תאפשר [illegible] שישים נוספים בשלושת המסלולים שמפעילה החברה, המסלול "הסוער", "האתגרי" ו"המשפחתי".

רוזנסקי בחברת "על יד המעגלים" צילום: דוד עינב

ופרצת ופרצת

■□■ תשלובת מפעלי האופטיקה "שמיר-אייל" פורצת למזרח הרחוק ולאוסטרליה. הפריצה התאפשרה לאחר כניסתה לפעולה של נציגות התשלובת בטוקיו, והקמת מרכז לוגיסטי על-ידי מפיץ מקומי בהונג-קונג. לאחרונה קשרה התשלובת קשר עם מספר חברות באוסטרליה, שגילו התעניינות בעדשות "פרוגרסיב", המתאפיינות במעבר נוח ורך במיוחד בין אזורי קריאה לראייה. משלוח ראשון, בהיקף של כ-40 אלף דולר, כבר נשלח. בתשלובת מצפים למכירות של כ-200 אלף דולר במהלך 94'. הזמנות חדשות של עדשות התקבלו מלקוחות חדשים בתאילנד, קוריאה וסינגפור. צפי המכירות למזרח הרחוק לשנת 94' – כ-300 אלף דולר. מחזור המכירות הכולל בשנת 93' – כ-5.5 מיליון דולר.

פרויקט דעות קדומות

■□■ חברת "קשב" מקיבוץ ברור-חיל מפעילה בקרב מספר בתי ספר "פרויקט דעות קדומות", בשיתוף סמינר "אורנים" ובהנחייתם של אבינעם בן-זאב וד"ר מצי אליהו. מטרת הפרויקט לאתר ולנתח דעות קדומות אצל בני נוער ממגזרי אוכלוסיה שונים, תוך ניסיון לעורר מודעות לבעיה ולצמצם השפעתן של דעות קדומות.

הפרויקט מבוסס על ספר בשם "דעות קדומות", בהוצאת סידרת "אורנים הקיבוץ המאוחד", אותו חיברו אבינעם בן-זאב, משה גלעדי ורעיה טילנגר מסמינר אורנים. נעמי ציון, מנהלת תחום החינוך ב"קשב", מסרה, כי הפרויקט נמשך כבר למעלה משנתיים וחצי ועד היום השתתפו בו למעלה מ-200 תלמידים. הפרויקט מתנהל בבתי הספר "עילבון" בנצרת, "עירוני ד'" ו"ליידי דייויס" בתל-אביב, ויש כוונה להרחיבו בעתיד הקרוב לבתי ספר נוספים בארץ ובחו"ל.

ביתן של הסוללים

■□■ חברת "לינרו-שיטות תצוגה" מקיבוץ הסוללים, תקים ביתן עבור חברת "מיקרו-גארד" הישראלית, להצגת מערכות אבטחת תוכנה, בוועידה הבינלאומית למפתחי מקינטוש, שתתקיים באמצע מאי בסאן חוזה, קליפורניה. בוועידה יתקיימו דיונים על נושאים המשותפים למשתמשי מקינטוש ופיתוח אמצעים העשויים לסייע להם בתהליכי כתיבה ואבטחת תוכנות. הביתן, בשטח של 50 מ"ר, הוקם מבעוד מועד במפעל, בשיטה מודולרית שנבחרה מבין מספר שיטות שבשימוש החברה.

מפגש לשיתוף פעולה עיסקי בחסות הקהילה האירופית

בהשתתפות חברות ישראליות, מצריות ופלשתינאיות שייפגשו עם חברות ממדינות הקהילה האירופית

Partenariat E.C. Middle East
קהיר 5-6 בדצמבר 1994

הענפים התעשייתיים שייכללו במפגש:

★ עיבוד מזון ואריזה
★ בנייה, תשתית וטכנולוגיה סביבתית
★ טקסטיל
★ תיירות
★ אלקטרו מכניקה
★ מתכת והנדסה
★ אלקטרוניקה
★ ציוד רפואי
★ פרמצבטיקה
★ פלסטיק

כל חברה משתתפת תקבל ביתן תצוגה ותיפגש, בתיאום מראש, הן עם חברות מהקהילייה האירופית והן עם החברות המשתתפות מן המזרח התיכון.
קטלוג עם הפרופילים של החברות הישראליות יופק ויופץ באלפי עותקים באירופה לצורך גיוס חברות אירופאיות למפגש.

מכון היצוא מארגן יום עיון בו יוסברו פרטים על האירוע, הפוטנציאל הקיים בו ליצואנים הישראליים, בהשתתפות המארגנים מהשוק המשותף ומנציגים.

יום העיון יתקיים ב-5 במאי 1994 בתל אביב.
יצואנים ויזמים מוזמנים להתקשר לצורך הרשמה ליום העיון אל מיקי אדמון, אגף השיווק, טל. 03-5142809.

מכון היצוא הישראלי - הדרך הקצרה שלך לחו"ל

בחדר האוכל משתמשים בכספומט

המדיניות הנהוגה בקיבוץ הסוללים לגבי רכוש פרטי היא נוחה למדי, ויש כבר לכמה חברי משק מכוניות פרטיות. ענפי הייצור הם לול ענק, מפעל "לינארו", גידולי שדה ותיירות, עם התחלות צנועות בתחומים נוספים. דיוקן של קיבוץ פתוח להפרטות ולשינויים, במלאת לו 45 שנה

יגאל וילפנד

במרפסת חדר־האוכל מוצב מכשיר קונדומט לתפארה, ובכניסה לאולם האכילה מעבירה המזכירה, דבורה שרון, שני כרטיסי כספומט. "אחד שלי פרטי", היא אומרת, "ואחד של המזכירות, לאורחים כמוך". אחר כך אני צועד עם המגש, חופשי לאסוף מזון כמו בכל מקום אחר. גם הארוחה דומה. מרכז הענף הוא חבר קיבוץ ואיתו עוד ארבעה שכירים, וכולם מרוצים. "חבר אחד התנגד לנושא הפרטת האוכל, אבל חוץ מזה לא היו שום התנגדויות", אומרת דבורה. גם נושא המכוניות הפרטיות עבר בקלי קלות: 15 חברים השתתפו באסיפה, וכולם אישרו את ההסדר. יש כבר שש או שבע מכוניות כאלה, ואין פוצה פה ומצפצף.

הסוללים הוקם ביוני 1949 על־ידי גרעין של ישראלים יוצאי פלמ"ח וקבוצת הגשמה מארה"ב, בוגרי תנועת הנוער הציוני. הם הקימו שישה קיבוצים, השתייכו פוליטית לפרוגרסיבים ואחרי כך לתומכי הליברלים העצמאיים, והצטרפו לפני שנים ל"איחוד" ועימו לתק"ם.

אוכלוסיית הסוללים מונה כיום כ־250 נפש – 130 חברים ומועמדים, 85 ילדים, ושמונה משפחות של "בית ראשון במולדת", מהן שתיים התקבלו לחברות ועוד שתיים בתהליכי מועמדות. רוב החברים הם בגילים שבין 25 ל־50, צעירים יחסית. הילדים בחברת הילדים מתחנכים בבית הספר האזורי בגניגר, ואילו נערי התיכון מתחנכים ביפעת. בגיל הרך קולט הסוללים 27 ילדים מציפורי, אלון־הגליל ונצרת עילית, החוברים לאותו מספר של ילדים מהסוללים, לשביעות רצון מירבית של שני הצדדים.

לא מסתמכים על ענף אחד

על המשק מספר לנו משה בן־שחר, המכונה טושקו, בוגר תנועת הצופים מתל־אביב, נשוי לבת המשק, למד חקלאות ברחובות, היה חמש שנים מרכז ענף הגד"ש ומזה שנתיים מרכז משק. "אנחנו מגלגלים מחזור של כ־20 מיליון שקל", הוא אומר, "30 אחוז מתעשייה והשאר מחקלאות ועבודות נוספות. מדובר במפעל 'לינארו' למוצרי שרטוט ומדידה, וכן קו ייצור לשילוט אור. מקווים שהמפעל יגיע למחזור מכירות של 7.5 מיליון שקל ב־1994, וחשוב לציין שהיקף ההכנסות שלו גדל כל שנה ב־15 אחוז. במפעל עובדים 25 חברים ו־15 שכירים".

ענף נוסף גדול וחשוב הוא ענף בעלי הכנף – לול לרבייה ומרגרות – שמייצרים 17 מיליון ביצה בשנה, כ־40 אחוז מהכנסות המשק. שנת 1992 היתה שנה טובה אבל ב־1993 פרצה בלול מחלת סלמונלה קשה, שהשמידה את כל לול הרבייה וגרמה לנזק ישיר של שלושה וחצי מיליון שקל.

הקיבוץ מפתח את נושא התיירות. יש בו לינה כפרית, פונדק דרכים שמביא הכנסות מאוד משמעותיות, והשכרת דירות למגורי תושבים, העובדים באיזור והחיים בקיבוץ. מדובר בכעשר משפחות ובודדים עם ילדים. יש התחלות צנועות בתחומים נוספים, כמו בית ספר לנהיגה, גרפיקה, אכסניה, פונדק, מספרה, קוסמטיקה וכביסה.

טושקו: מחזור של 20 מיליון

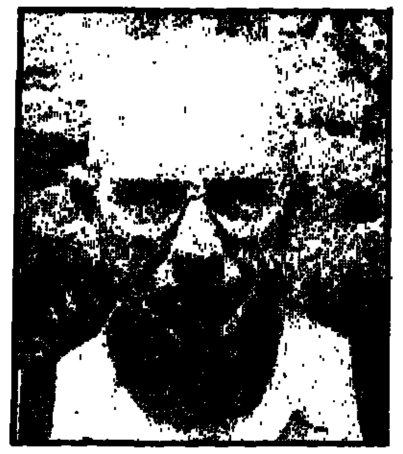

יומבו: לעבור לשיטת פרס/קנס

כבר אין שוויון

אברהם צלי, המכונה יומבו, עלה מהונגריה בשנת 1950, מבני הגרעין שלו, רק הוא ואשתו נשארו בקיבוץ. במשך 12 שנה היה נהג משאית, ניהל מפעל בנצרת, שנים רבות היה גזבר, עבר ב"מילואות", שם השתייך ל"תורכים הצעירים" שמרדו במנהל אושי פרידמן, עד שסולקו. בחודשים האחרונים נכנס לתפקיד רכז כוח אדם, ויחד עם ההנהגה הצעירה הוא מוביל לקיבוץ חדש.

מזה שנים אין בקיבוץ דבר הקרוי שוויון, אומר יומבו. הוא נזכר איך לחברים האמריקאים היו דברי מותרות, ואילו כשהוא רצה לקנות רדיו, נתנו לו הלוואה וחייבו אותו בתקציב חברים של שלוש שנים. באמירה כוללת, הוא מוסיף, הקיבוץ כקיבוץ כבר לא כזה, צריך להכיר בכך ואז הדברים ייפתרו ביתר קלות.

יומבו רוצה להכניס תוך שנה־שנתיים סדר חדש בנושא העבודה, כאשר החברים יצטרכו לקחת על עצמם אחריות רבה יותר למציאת פרנסה בכבוד. הוא מתכוון להכניס את שיטת מיכסת ימי עבודה, נניח 260 בשנה – עם מתן פרס למי שעובד יותר וקנס למי שעובד פחות. "הייתי רוצה למצוא שיטת תגמולים לאלה שיהיו מוכנים לעשות תפקידים מרכזיים בקיבוץ. בכלל, סיפור הרוטציה אבד עליו הכלח, ואם יש מנהל או בעל תפקיד מוצלח, אין שום סיבה להחליפו אחרי קדנציה". "איפה הקווים האדומים שלך?" אני שואל. "רק חינוך ובריאות", הוא עונה, "אלה לא יהיו בהפרטה. כל היתר אינו קדוש".

בניסיון להבין כמה מקבל חבר בהסוללים, אנו מגיעים לתוצאה של שמונה שקל ליום כלכלה ליחיד, כפול 365 יום בשנה – 2,920 שקל ליחיד. נכפיל זאת בחמש נפשות במשפחה ממוצעת ונגיע ל־14,600 שקל למשפחה. התוספת הזו איפשרה להגדיל בשנה האחרונה במידה רבה את מלאי הפריטים האישיים בחדרי החברים. גם לגבי רנטות ורכוש פרטי אין שום בעיה. "לא מעניין אותי", אומרת דבורה, "מה יש אצל החבר בחדר, ואפילו לא מעניין אם מי שהצטרף לקיבוץ השאיר מאחוריו דירה שכורה מניבת רווחים. אנחנו מאמינים לחברים ואיננו מתערבים במה שנעשה בתוך עולמם הפרטי".

יהודה ברוק, בן 41, היה מרכז משק עד לפני שנתיים ולאחרונה גזבר: "הקו אדום בשבילי הוא לא לפגוע בחבר, שמסיבות בריאות או גיל לא יוכל לעמוד בסטנדרטים שקבענו לחבר הממוצע. לדוגמה, ההורים שלי, שעבדו במשך שנים רבות 14 שעות ביום, והיום לא יכולים לעבור. עליהם לא צריך לחול אותו חוק כמו עלינו".

מזה שנים זכאי כל צעיר בהסוללים לשלוש שנות לימוד באוניברסיטה, גם אם עזב את הקיבוץ. דבורה: "בשנה האחרונה נקלטו כעשרה חברים חדשים, וזה סימן שאנחנו בדרך הנכונה".

45 לקיבוץ הסוללים
במלאת 45 שנים להקמה
עלו והצליחו
ושיתוף פעולה פורה
צחי בן ארי וצוות העובדים
"מרגלית" עיבוד מוצרי פרספקס
ת"א, רח' בן־עטר 5 טל' 03-6823426

45 לבית הסוללים
מיטב האחולים
במלאת 45 שנים לייסוד הקיבוץ
הרבה הצלחה בעתיד!
אחים חזות 1991
חברה לעבודות קיטור
שרות מבערים מכל הסוגים
והספקת ציוד
מפרץ חיפה, שד' ההסתדרות 218 טל' 04-782457

45 לבית הסוללים
אתכם
לאורך כל הדרך
יעקב לישנסקי
"שני" חב' לשיווק דלק בע"מ
חיפה טל' 04-552215

45 לקיבוץ הסוללים
ברכות חמות
במלאת 45 שנים
להאחזותכם בקרקע המולדת
הוסיפו כוח ועצמה, גדלו והתרחבו
מברכים ידידיכם
דניאל, אביתר ודורון גושן
וצוות העובדים במשרד עורכי־הדין שלכם

45 ללינרו ולקיבוץ הסוללים
מיטב הברכות והאחולים
ביובל 45 השנים
סמוראי דפוס משי בע"מ
בני־ברק, רח' בן־גוריון 19
טל' 03-6198603 פקס: 03-6186825

45 לבית הסוללים
במלאת 45 שנים להקמת הקיבוץ
שאו ברכותינו
המשיכו והצליחו!
וינר תעשיות
ייצור פחי איסכורית
ייצור והרכבת חדרי קירור
ומגלים מבודדים לתעשיה
נשר, טל' 04-230263

45 להסוללים
ברכותינו
אחים מוגד בע"מ
בת־ים טל' 03-5521923

45 פר ברכות
להסוללים
אבנר לוסקי
דפוס א.מ.י.ר
טל' 04-668605

45 לקיבוץ הסוללים
זר ברכות ואחולים
שרות קירור קובי
חברה מורשית לקירור ומיזוג־אויר
טבריה טל' 06-723771

45 לבית הסוללים
ביובל 45 השנים
מיטב האחולים
לייט דיספליי
עמדות תצוגה
ת"א, רח' רבניצקי 7 טל' 03-5616378

45 לבית הסוללים
ברכות מקרב לב
המשיכו והצליחו
אתכם לאורך דרך ארוכה
זריק נעים
חלקי חילוף חשמל לרכב
נצרת, רח' המוסכים טל' 06-656673

את/ה וההסתדרות
סיפור אכזב או חיים חדשים?

חברות וחברים יקרים.
ב־10 במאי נלך לקלפי, כדי לבחור במנהיגות ובדרך של ההסתדרות.
לנו, חברי הקיבוצים, יש ייחוד בהיותנו חברה שוויונית, קואופרטיבית וסולידרית.
לפיכך, יש לנו ציפיות ודרישות מהנהגת ההסתדרות:

- חיזוק חזיקה אל חברי התנועה הקיבוצית.
- הסתדרות חזקה, דמוקרטית ופתוחה.
- הסתדרות הנתונה לביקורת ציבורית.
- הסתדרות שתייצג את האדם העובד והיוצר, ותראה בו את מוקד פעולתה.

תחליט/י מי מייצג נכון את דרישותיך!
מי יממש את ציפיותיך?

האם המנגנון ששלט בהסתדרות ואשר "הצליח":
- להבריח מאות אלפי חברי קופ"ח?
- לתרום להידרדרות של חברת העובדים, קופת חולים וקרנות הפנסיה?
- לעשות מניפולציות תקשורתיות של הרגע האחרון בעניין "הזיקה" בין קופ"ח להסתדרות?
- להעדיף את המנגנון על פני העובד?
- לקדם עובדים "חזקים" ולדאוג פחות לעובדים "חלשים"?

לא ולא! הפעם יש ברירה!

צוות של חברים וחברות: עם זיקה חזקה לתנועה הקיבוצית.
עם קבלות על פעולה נמרצת בכנסת.
עם ניסיון שהוכיח את עצמו בשטח.

חיים רמון, חיים אורון (ג'ומס), רן כהן, ענת מאור, עמיר פרץ.
יחד הם יביאו להתחדשות הנחוצה בהסתדרות, יחד הם יביאו לחיים חדשים בהסתדרות.

מהם נצפה:
לחוק בריאות ממלכתי.
לחיזוק האיגודים המקצועיים.
לחוק פנסיה ממלכתי.
לדמוקרטיזציה של ההסתדרות.
לפתיחת ההסתדרות בפני בקרה ציבורית.

אנו חברי/ות הקיבוץ רוצים שתתממשנה ההבטחות ארוכות־השנים לקבלת יחס של – "חברים שווים בהסתדרות".

חשובים לנו:
הטיפול הבריאותי והטיפול בקשישים.
יתר השתתפות בתחום התרבות והספורט.
יחס שווה לתנועות הנוער "הכחולות".
בטחון סוציאלי.
הכוונה, הכשרה והסבה מקצועית.
הגנה מקצועית.
התחברות לפרויקטים של יזמות.
הכרה בבתי הילדים במעונות יום.

לנו זה חשוב – כי זה עוד ביטוי של שותפות.
לנו זה חשוב – כי זה כספנו, שאובד.
לנו זה חשוב – כי זה לא צודק להמשיך כך.
לנו זה חשוב – כי ההסתדרות היא הבית השני שלנו.

אז בואו ניתן את הרסן בידי צוות טוב ואמין
ביום הבחירות, ללא לבטים, ללא היסוס, הצביעו לשילוב הכוחות של:

רמון חיים חדשים בהסתדרות

ובבנין ההסתדרות מחדש – ננוחם!
בברכה,
המטה הקיבוצי

20 אלף שעונים בחודש

לפני כעשר שנים, החליטה קבוצת יבנה להקים מפעל להרכבת שעונים – הראשון והיחיד בארץ, עד עצם היום הזה. חרף התחרות הקשה, בעיקר בשעונים המיובאים מהמזרח הרחוק וממרכז אירופה, הצליח מפעל **"עדי"** להגיע לייצור ושיווק של כ־20 אלף שעונים בחודש, שהם כ־20 אחוז מהשוק המקומי.

קרוב לשליש מהתוצרת מופנה ליצוא לארצות שונות: הולנד, צרפת, אנגליה, גרמניה, ארצות־הברית ואפילו יפן. היצוא נעשה בעיקר בחנויות המתרכזות במוצרים ישראליים טיפוסיים וכן באמצעות מפעלי תעשייה וחברות גדולות, המקיימים קשרי מסחר ברחבי העולם ומעניקים את שעוני "עדי" כתשורה ללקוחות ולאנשי עסקים.

בין הלקוחות הקבועים של המפעל אפשר למצוא את חברת כלמוטור (יבואני מיצובישי, מרצדס ועוד), מפעלי ישקר, הבנקים הגדולים (בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק מזרחי ואחרים), משרדי ממשלה וחברות ממשלתיות, מוסדות חינוך וחברה. מוצר חדש של "עדי" הוא שעון מדליה – עדיליד, המיוצר בשיתוף עם החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות ומופץ בארץ ובחו"ל, למנויי החברה הממשלתית ולקהל הרחב.

שעוני "עדי" מופצים בכל רחבי הארץ על־ידי רשת שיווק מיוחדת, אך עיקר פעולתו של המפעל בקרב מוסדות, ארגונים, מפעלים וחברות, המזמינים כמויות גדולות של שעונים לקידום מכירות וכשי, כשסמל החברה מוטבע על גבי לוח השעון. צוות העובדים ב"עדי" מונה כ־30 איש, רובם חברי הקיבוץ, וביניהם מספר עולים חדשים מחבר העמים ומדרום אמריקה. חנות המפעל משרתת את כל תושבי האיזור וכן מספר הולך וגדל של לקוחות, הנהנים משירות אמין ואדיב.

נושא נוסף המעסיק את אנשי "עדי" לאחרונה, הוא הטיפול בשיווק השעונים תחת המותגים "קוסמוס" ו"חוגו מקס", שעברו מחברת "ארמטיסו" ל"עדי" ולחברת השיווק שלו – צעד נוסף בהתבססות מפעל השעונים של קבוצת יבנה בצמרת הענף בארץ.

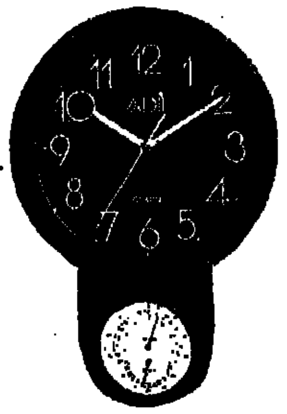

כמה מלים על הקבוצה: ראשיתה של יבנה בכמה חלוצים וחלוצות "תמהוניים", בשנות העשרים והשלושים של המאה. עתה שותפים ארבעה דורות, כ־750 נפש, לרעיון ה"מטורף" שנולד בקבוצות הכשרה של הבח"ד (ברית חלוצים דתיים) בגרמניה, פשט אף למזרח אירופה בשנים טרום־שואה, והפך למציאות עם עלייתם ארצה של הראשונים בשנת תרפ"ט (1929) ... "קבוצת רודגס", ליד המושבה פתח ... בשנת תר"ץ (1931). רק לאחר ... עשר שנים, עלתה הקבוצה למקום ... שלה בשפלת החוף, בסמוך ליבנה ... עירו של רבן יוחנן בן זכאי.

עם פרוץ מלחמת השחרור, מצאה ... את עצמה בקו החזית ממש. חיל ... הטור המצרי, שעלה לעבר תל־אביב ... כמעט עד שדות הקיבוץ, בסמוך ל... העיירה הערבית אשדוד. הנקודה ... בטווח האש של האויב ושימשה ... להפגזות והפצצות מן האוויר ... אבידות בנפש וברכוש וילדי הקיבוץ ... ממנו והועברו לעורף.

בקבוצת יבנה נמצא המרכז ... לכל הקיבוצים הדתיים בארץ. ... היסודי, בו חטיבת הביניים, ... התיכון עם פנימיה גדולה, בו ... ובנות הקיבוצים בארות־יצחק, ... סעד, עלומים וגוש־עציון. במוסדות ... אלה מתחנכים כ־700 תלמידים ... 80 מורים, מטפלות ומדריכים. ... הספר פועלת מערכת מקיפה של ... משלים וחוגים בתחומים רבים. ... נקלטות כיתות של נערים עולים ... העמים (נוער עולה ללא הורים – ...).

המשק הוא משק מעורב, ... ענפי חקלאות, מפעל שימורים ... השעונים. ענף בעלי הכנף מתחלק ... רבייה ליותר מ־100 אלף עופות ... (הגדולה בארץ), אשר ביכולתה ... למעלה מ־20 מיליון ביצים בשנה ... מייצא הענף כמויות בלתי מבוטלות ... אפרוחים למספר מדינות באזור. ... כנף נוספים הם החודים, להם יש ... אימון וגידול ומדגריה משותפת, ... המייצרת כמה מיליוני אפרוחים ... ומחווה היום למעלה מ־30 אחוז ... המקומי. ביבנה רפת חלב גדולה ... בה למעלה מ־1,000 ראש ושלוחה ... עגלים לבשר. ש"י, שימורי יבנה, הוא ... לשימור עיבוד וכיבוש זיתים וירקות, ... בין המובילים בענף החמוצים בארץ.

למפעל השעונים עדי
קבוצת יבנה
במלאת 10 שנים להקמתכם
והרחבת המפעל
הרבה ברכות והצלחה
יצחק אטיאס בע"מ
חברה לעבודות בניין
רח' המפרץ 14, ת"ד 251
אשקלון טל' 07-761604
טל'/פקס' 07-763938

למפעל השעונים "עדי"
ולקבוצת יבנה
בחגכם
ברכות לבביות
ומיטב האיחולים
והמשך שיתוף פעולה פורה
"דפנה" וויסמן את לביא בע"מ
שירותי מכס, תעבורה ושילוח בין־לאומי

לעדי ולקבוצת יבנה
בהצלחה
"המשיכו בקצב הזמן"
א.ב. תכנון
חברה קיבוצית לאדריכלות, יעוץ והנדסה

ל"עדי" ולקבוצת יבנה
בחגכם
הרבה הצלחה ושגשוג
אקסטרא פלסטיק בע"מ
רח' לישנסקי 22 אזור התעשייה החדש, ראשל"צ
טל' 03-9616975 • פקס' 03-9616382

ל"עדי" קבוצת יבנה
במלאת עשר שנים להקמתכם
שפע ברכות ומיטב האיחולים
והמשך שיתוף פעולה פורה
קט אופסט
שירותי הדפסה בע"מ
עריכה צבעונית ממוחשבת
ביצוע פרוספקטים וחוברות בצבע
הדפסות אמנותיות
רח' בן־אביגדור 16, ת"א 67218 טל' 03-5622480 • פקס' 03-5616179

לבית "יבנה" ול"עדי"
ברכות חמות
ממרים ואלי
ובית "אינטרנציונל"
נסיעות ותיירות בע"מ
טל' 03-5174540 פקס' 03-5174541

למפעל השעונים עדי
קבוצת יבנה
במלאת 10 שנים להקמתכם
והרחבת המפעל
הרבה הצלחה ושגשוג
אגרו כלי 1990 בע"מ
הספקה טכנית
רח' עמינדב 23, ת"א
טל' 03-5620328-9 פקס' 03-5620175

למפעל השעונים עדי
ולקבוצת יבנה
הרבה ברכות והצלחה
יוסי נוימן
אלון שירותי רכב
סוכנות למכירת רכב באזור הדרום
טל' 08-597477

למשפחת עדי ולג'ינג'י
ברכות ואיחולים
להמשך תנופה והתפתחות
אלונים יצור תכשיטים בע"מ
חריטות לייזר על תליונים ושעונים
שוקן 27, ת"א 03-5181441

החו·לה חזרה, ואיתה פטר

אחרי שלושים אלבומי צילום, שגולת הכותרת שלהם היא "שירת האגם הגווע", החליט פטר מירום להניח את מצלמתו ולא שב לגעת בה לעולם. הוא הרגיש שהתמונות שלו חוזרות על עצמן. היום, כפנסיונר של קיבוץ חולתה, הוא מקשיב שעות ארוכות לאופרה, קורא ספרות יפה ורוכב על אופניים. לפעמים, כשמבקשים ממנו, הוא גם מתקן רשתות. כי פטר הוא הדייג האחרון שיודע עדיין לתקן רשתות

צילום: דוד עינב

עמי רודנסקי

"שירת האגם הגווע" היתה עדנה. עותק אחד ישן ומעלה אבק של אלבום הצילום הזה בוודאי מונח לו אי שם על אחד ממדפי הספרים בבתים רבים. מי (בגיל המתאים כמובן) לא התרגש משהו בשנות השישים למראה גזע עץ, שמראהו כמו מגיח מתוך מי אגם החולה הרדודים, ופורץ אל השמיים הצרובים בחום שמש של קיץ?

פטר מירום, 75, הדייג־צלם מקיבוץ חולתה, הוציא במשך השנים כשלושים ספרי צילום בשחור לבן, ואחר כך פשוט נעלם לנו. עתה, משנפתח שוב השיבר ומי הירדן חוזרים לכסות אלף דונם של אדמת כיצות לשעבר, ומחדשים כך את ימת החולה, אחזה בנו שוב הנוסטלגיה. מה שנראה אז כתיעוד כואב של מפעל ציוני ממדרגה ראשונה, נראה היום כמסמך מצולם, שבא להתריע בפני שגיאה נוראה, להזהיר שאין להתגרות בסדרי בראשית.

פטר מירום אינו מתרגש מהרעש שהתחדש מסביבו. את הרומן שלו עם החולה החל בשנת 1939. "עם ישראל הפסיד אמנם נכס לאומי חשוב כשייבשו את האגם", הוא אומר, "אבל רק חולתה חשה את ההפסד הזה על בשרה באופן אישי". 18 שנה שימש כדייג. גם בימיה הטובים של הימה, הדייג היה בה קשה. שטחים נרחבים היו מכוסים במים רדודים בגובה של כ־30 ס"מ. אפשר היה לראות בהם את הדגים, אבל קשה היה לדוג אותם מתוך הצמחייה הסבוכה והעבותה. מה לא עשו כדי לנסות להתחכם לדגה. הביאו דייג מומחה מיוגוסלביה ואחר כך דייג מומחה מפולין. אפילו דייג יהודי זקן טבריייני מהכנרת, שחשב שכבר ראה את הכל, הוזעק לאגם ולא הצליח להושיע.

יזהר חתם בשם עם

ב־1950 עלה פטר על ספינה והפליג לאירופה, לנסות לייבא משם מעט ידע דייגים. "לקחתי מפה, וביקרתי בכל מקום שהיה בו כתם כחול ושהיו בו מים בתנאים דומים לשלנו", הוא אומר בטון מעשי מאוד, "בעיקר בווינה, שהיתה עדיין הרוסה, אחרי המלחמה, בלגונות של ונציה, באגמים רדודים בשוודיה, ואיפה לא". את מסעו תיעד במצלמה ששאל משכן. אחרי שחזר לחולתה ואל סירות הדיג, הראה את הצילומים לחברים, שהלקו לו מחמאות על התוצאות.

בענף הדייג ניסה ליישם את מה שלמד באירופה. הוא בנה מלכודות ענקיות, הניח אותן במים ומתח רשתות מיוחדות. האגם, שהיה מלא דגים, החל לחייך אליהם והפרנסה היתה בשפע. כדי להעשיר את הדגה, הביאו מאירופה קרפיונים, שהאקלים החם שלנו היטיב עימם והגביר אצלם את התיאבון, והם שמנו פה בשנה אחת יותר מאשר בעשר שנים בצפון הקר.

ברקע היו כל אותה עת דיבורים על ייבוש החולה, כדי להיפטר מהמלריה, להגדיל את שטחי הקרקע לחקלאות, לגלות מרבצים של אוצרות טבע מתחת לפני המים ואולי אפילו פחם, מי יודע. בחולתה לא חששו, אצלנו תמיד מרברים והמעשים נראו רחוקים כל כך. "חמש עשרה שנה, מדי לילה, יצאתי לשדות הדייג, ומעולם לא הצלחתי להתרגל

←

לישון בשעות היום, אבל מה, כשצעירים הכל הולך", אומר פטר בחיוך מבויש ובמשיכת כתף.

ואז, באופן מקרי למדי, קיבל שכנו, נהג משאית במקצועו, מכונת הגרלה לצילום. האיש לא ידע מה לעשות במכשיר והזמין את פטר לנסות את כוחו. את הפילם הראשון הוא פיתח במקלחת הצפופה שבחדרו, כשכל הלילה לא יכול היה להירדם, מחשש שהסרט יקבל כתם. הוא ראה כי טוב, והחליט לנסות להוציא לאור ספר ראשון. כוכבי העלילה היו ילדי המשק, ביניהם בתו נועה, אז בת שמונה, היום כבר בת ארבעים ותשע. לספר קרא "הרפתקה באגם" והוא עסק, איך לא, בחולה. את התמונות הוא הדביק על נייר והלך עם הכבודה, כמו קיבוצניק טוב, להוצאת הקיבוץ המאוחד, שם למד פרק בהליכות הוצאת ספרים. הוא נאלץ להמתין בפרוזדור שעה ארוכה, עד שמישהו הסכים לדבר איתו. עד היום הוא זוכר למנחם דורמן, איש ההוצאה, מגבעת־ברנר, את הרגעים שהתארכו לשעות. העורך, שהתרשם מהצילומים, לקח את התמונות ואת הכנת הטקסט מסר לידי יזהר סמילנסקי, שכתב אותו וחתם בשם עט – ה. רז.

פטר, שהעברית לא היתה בדיוק הצד החזק שלו, לא הבין את הלשון המגלצת של יזהר, אבל סמך על דעת חכמים. היום הוא כבר מבין מדוע יזהר לא היה כל כך גאה במלאכתו ומדוע העדיף לחתום על הכתוב בשם עט. לא מזמן הם נפגשו בתל־אביב, ויזהר הסמיק והכחיש שהוא היה שותף לכתיבת הספר. ילדי ישראל, שלא זכו בחוויה מצולמת כזאת עד אז, קיבלו את הספר בהתלהבות רבה. הוא יצא בעשרות אלפים עותקים.

עם האוכל בא התיאבון ופטר החל לתכנן את הספר השני, "הבובה זיוה". הוא צילם את תיאטרון הבובות של "הונזו" מגבעת־חיים, שהיה מומחה אמיתי למריונטות, ואת הטקסט ביקש שיכתוב עבורו דן אלמגור, באותם ימים צעיר מבטיח בראשית דרכו, שכתב בעיתון "במעלה", עיתון "הנוער העובד". העורך אמר, שטקסט כמו שכתב להם דן מתאים לפרסום למשחת שיניים, והעביר את המשימה לידי רפאל אליעז, מתרגם ומשורר בעל שם. את הספר "הבובה זיוה" אין הוא יכול להראות לנו, כי משום מה לא נותר לו אפילו עותק אחד לרפואה.

לייקה יד שנייה

בשנת 1968, שוב הרעיד ספר צילום של פטר מירום את אמות הסיפים. הפעם אלבום שהכיל תמונות עירום, רחמנא ליצלן. זוו בנפשכם, בת משק מעוז־חיים, תרצה ארבל־אשכנזי, בתו של אחד המפקדים המהוללים מהפלמ"ח, הסכימה לחשוף את גופה בפני עדשת מצלמתו הרגישה של פטר. הוא צילם אותה מכל זווית אפשרית ועם הרבה משחק של אור וצל, כשתרצה מתפתלת בקווים חדים ורכים בעת ובעונה אחת. מולה הציג תמונת ענפים יבשים, המשתרגים יפה האחד בתוך השני – האדם מול הטבע. תמונות שהקדימו במעט את זמנן. האלבום הזה דווקא לא נמכר מי־יודע־מה, אבל היתה בו איזושהי פריצת דרך בנושא אמנות הצילום הישראלית.

האלבום לא נמכר מי יודע מה, אבל צילומי העירום של תרצה חוללו מהומה

את המצלמה הראשונה קנה בחנות יד שנייה בתל־אביב. היתה זאת לייקה קטנה בשווי של 200 לירות, אותן קיבל מהקיבוץ, ומעצם הקנייה הוא כבר התחייב למעשה להיות הצלם הרשמי של המשק. מאז צילם את כל האירועים, את בתי הילדים ותמונות הפספורט לכל החברים. את כולם הוא תיעד במשך שנים רבות.

אם עליו להצביע על עבודתו הגדולה ביותר, הוא בוחר ללא ספק ב"שירת האגם הגווע". פטר לא ארב מעולם במשך שעות לצילום טוב. רק חלף במהירות בסירת הדייג המהירה שלו וכשנקרתה בדרכו תמונה שדיברה אליו, הוא שלף מהכיס את המצלמה, הנציח את המראה ואחר כך המשיך למשימות הדייג שלו.

כששואלים אותו את השאלה הנצחית על יחסי אמן־קיבוץ, הוא מושך כתף, מעולם לא היה מוכן לעסוק בכך. מימיו לא לקח לעצמו אפילו לא יום אמנות אחד ללא תמורה, וכשהרוויח עבור יום, הוא לקח אותו. חנה אשתו אומרת, כי החברים אמנם לא הוציאו לפטר את הנשמה, אבל לה הם כן הצליחו לעשות זאת לפעמים, כי היא יותר רגישה. פטר, שהיה "ענף" במשק, הקפיד תמיד למסור בתום כל חודש את כל הכנסותיו לגזבר, ובכך ראה את קיום חלקו בהסכם הבלתי כתוב. "אתה יודע", הוא אומר, "הספר הראשון היה באמת חגיגה, השני גם הוא עשה לי משהו בלב. אחר כך, כשיש עשרים ואפילו שלושים ספרים, זו כבר שיגרה".

אחרי שלושים ספרים, החליט פטר לתלות את מצלמתו ולא שב לגעת בה לעולם. מדוע? כי הוא חש לפתע, שהתמונות שלו חוזרות על עצמן. מה לעשות, הוא אהב לצלם ענפים במים, ציפור ממריאה מקנה הסוף באגם, ואת כל אלה הוא כבר ביטא באמירה המצולמת שלו חוזר ובטא. "לא, לא היה צריך להגיד לי, הבנתי זאת בעצמי", הוא אומר. את צריף המעבדה הראשון שלו כבר החליף מבנה בטון, שספג במשך השנים כמה פגיעות מצד הסורים. כשהחליט לפרוש, הוציא את הציוד מן כל הנגטיבים, אוצר בלום, ושם אותם בארון בצל בחוץ. עכשיו הארון פרוץ ונגטיבים נעלמו. פטר עבר ליצור בתחום אחר – הוא מצייר, חורט ועוסק בקרמיקה. חנה אשתו מעידה עליו, שאין אצלו דבר משעמם. "אני לא איש של משברים", הוא מעיד על עצמו.

לפני ימים מספר שאל אותו רזי בריקאי, כשהוא חי ברדיו, האם אחרי הספר "שירת האגם הגווע", הוא מוכן כבר לצלם את הספר "שירת הקטן הגווע", פטר לא חשב שהשאלה הזאת היתה מי־יודע־מה, ולא שיתף פעולה עם המראיין. "אני אוהב את הקיבוץ", אומרת חנה ופטר מניף את ידו בתנועה מבטלת, כמו ביקש לומר, עזבי.

אנחנו יוצאים מביתו בדרך העפר ללב השדות, לעבר גשר דרדרה שעל הירדן. מסביב שטחים מעובדים, שטחים שפעם היו מוצפים מים. והנה במורד מוצפים מחדש אלף דונם שיובשו כעת, מבקשים להחזיר להחולה את כבודה האבוד. לפני כשנתיים החליט פטר, שהוא מוציא את עצמו לפנסיה. מאז יש לו זמן להקשיב במשך שעות לאופרה, לקרוא המון ספרות בעברית, באנגלית ובגרמנית ולרכוב על אופניו. לפעמים הוא סורג רשתות, כשדייגי הבריכות מבקשים זאת ממנו. פטר הוא הדייג האחרון בחולתה, שיודע עדיין לתקן רשתות.

מסלולים חדשים לתואר ראשון
מוסד רופין להשכלה גבוהה
המרכז האקדמי לכלכלה ולניהול
בוגר בעסקים* — התמחות בשיווק, התמחות בניהול משאבי אנוש
תואר ראשון בכלכלה ומנהל
תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות
מה"ט המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
בית הספר להנדסאים
לימודים לתואר "הנדסאי" במגמות
■ מכונות – התמחות בניהול מוסך או בפלסטיקה
■ תעשיה וניהול – התמחות בניהול תעשייתי
■ תעשיה וניהול – התמחות בניהול שיווק
■ תעשיה וניהול – התמחות בניהול איכות
■ תעשיה וניהול – התמחות בניהול משק חקלאי
■ מיכשור ובקרה
■ בנין – הרשאה לתכנון מבנים עד 4 קומות
■ מחשבים – בשיתוף עם יחידת המחשב
■ קרקע ומים – בשיתוף עם ארגון עובדי המים
■ פלסטיקה – בשיתוף עם אגוד יצרני הפלסטיקה
■ חקלאות – צומח ובעלי חיים
■ אדריכלות נוף
פתיחת הלימודים: אוקטובר 1994 משך הלימודים: שנתיים; בלימודי יום, 4 ימים בשבוע
תנאי קבלה: בגרות מלאה או בגרות חלקית במתמטיקה, פיסיקה, אנגלית ועברית, או מכינה קדם הנדסאים.
לימודים ברמה גבוהה ובקמפוס נאה
אפשרות למגורים: פרטים והרשמה – טל' 09-683078/9, 09-683069, פקס. 09-683084, מדרשת רופין, עמק חפר 40250

חוב של כבוד

"הקשר היוגוסלבי", סיפורה של העלייה הבלתי חוקית מיוגוסלביה בשנים 1938-1948, מאת מנחם שלח, נכתב כמחקר היסטורי "יבש", עובדתי, אבל בשל כשרון הכתיבה של המחבר הוא נקרא כמין רומאן תככים בינלאומיים

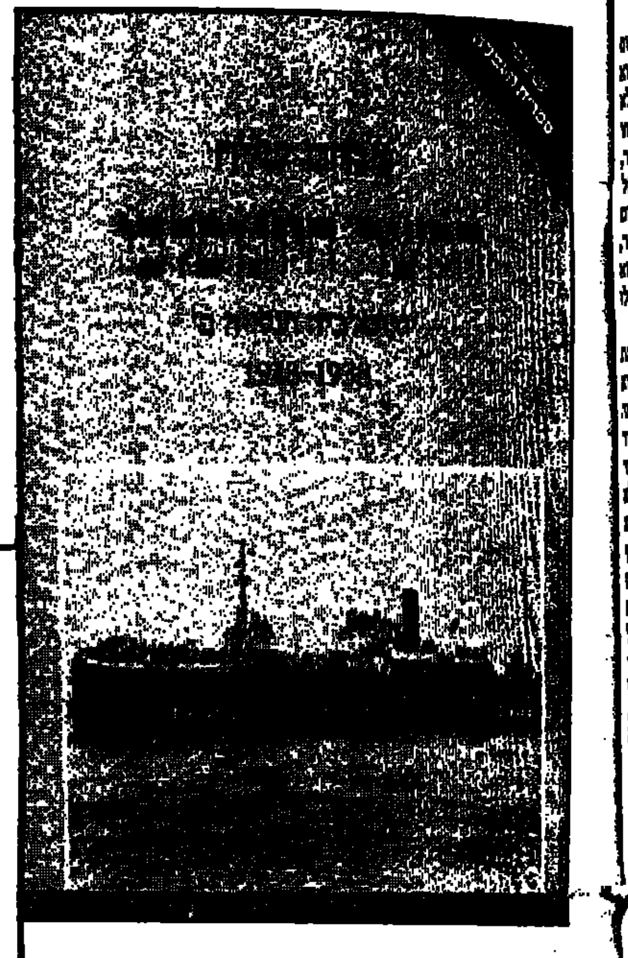

האיטלקים לא מסרו יהודים לגרמנים, מפני שזה נגד את המסורת ההומנית שלהם

גיורא מנור

לקראת כינוס ניצולי מחנה ריכוז, שפעל בדרום איטליה בשלהי מלחמת העולם השנייה, כתב מנחם שלח, מי שהיה נער באותו מחנה, הרצאה לכבוד 50 שנה לשחרור מחנה פרמונטי. הוא מתאר, איך החליטו השלטונות האיטלקיים להעביר את היהודים מאיזור זאגרב, עיר הולדתו של מנחם שלח, (אז ראול שפיצר), תחילה לצפון איטליה, ומאוחר יותר לארץ גזירה בדרום המגף, וכך, דווקא בזכות אותם גירושים, ניצלו חייו וחיי רבים מיהודי יוגוסלביה.

בנאום זה יש כל מה שמצטיינת בו כתיבתו של מנחם שלח. דיוק בפרטים, אירוניה מלבבת, לעתים סרקסטית, המוסיפה טעם של פלפלים חריפים למערכה המודרה של תככים בינלאומיים. עבודתו היא של היסטוריון – הוא מלמד היסטוריה באוניברסיטת חיפה וב"אורנים", מומחה לתולדות מלחמת העולם השנייה, בעיקר בכל הקשור לשואה.

ספרו החדש, שראה אור בהוצאת "עם עובד" ואוניברסיטת תל־אביב במסגרת "ספרית ההעפלה", נכתב כמחקר היסטורי "יבש", עובדתי, אבל בשל כשרון הכתיבה של המחבר, הוא נקרא כמין רומאן תככים בינלאומיים, בהם מעורבות ממשלות וקהילות, יהודיות, הסוכנות היהודית ומפקדים ועסקנים מקומיים. ללא מראי המקום וכל האפארט המדעי של מקורות מצוטטים, החיבור מזכיר לי את ספריו של גראהם גרין.

אין סוף לטיפשות האנושית

בשנת 1944 הגיע הנער שפיצר למוסד החינוכי של משמר־העמק. הוא לא היה "ילד טוב" וגרב. הצטרף לקיבוץ, התגייס לצה"ל, וסיים את הקאריירה הצבאית שלו בדרגת סמל עם גליון התנהגות מגוון למדי – כי מעולם לא היה מוכן לקבל מרות ללא הסבר, ואוטוריטה לא עושה עליו רושם. הוא ניסה את כוחו בכתיבה ספרותית, ומשנוסד "יחותם" היה בין חברי המערכת הבולטים.

תוך עבודתו בעיתון, למד היסטוריה באוניברסיטת תל־אביב, סיים בהצטיינות, ותלה את אדרת העיתונאים על הקולב על מנת לחבוש לראשו – שבינתיים הלך וגידל מצח גבוה של מלומדים – את מצנפת הדוקטורים.

כשרון הכתיבה המבריק שלו לא תמיד עזר לו. אחת העבודות החשובות הראשונות שלו, שיצאה אחר כך בצורת ספר ("חשבון דמים", אודות הצלת יהודי קרואטיה), החלה כעבודה לקראת תואר ב.א.. היא הוחזרה לו על ידי המרצה, תוך בקשה לשכתב אותה כך שתהיה משעממת, כראוי לעבודה מדעית. כי אופן הכתיבה הער והאירוני של מנחם לא תאם את המוסכמה האקדמית, המזוהה עומק עם יובש.

בספרו החדש על העלייה הבלתי לגאלית, ניכרת היטב גישתו הבסיסית למניעי ההחלטות הקובעות את ההיסטוריה ואת גורלם של האנשים הקטנים, הנקלעים לגליה הסוערים, ושמנחם, ורבים מתושבי ישראל, חייבים לה את חייהם.

בניגוד להיסטוריוסופיה המרכסיסטית, הרואה בכל ביטוי למין "תוכנית גדולה" של אינטרסים עמוקים, רואה מנחם את הבורות, את העדר האינפורמציה הנכונה, ואת האינטרסים הזעירים של קצין זה או המיניסטר ההוא, כגורמים המכריעים בתוך ההתרחשויות הכלליות. בכך הוא מגיע למסקנה, עליה מתבססת הקומדיה (בעצם הטראגיקומדיה) האנושית: אין סוף לטיפשות האנושית.

האווירה סביב הים האדריאטי והבלקן היא שמעסיקה את מנחם שלח, ההיסטוריון ומי שניצל שם ממחנה ההשמדה הנאצי. בשנתיים האחרונות, משעמדה יוגוסלביה – או מה שנותר ממנה – להיות במרכז ההתעניינות, בנסיבות מעציבות ביותר, הפך מנחם למומחה בעל מוניטין בשידורי הרדיו והטלוויזיה. תוך מחקריו בארכיוני הצבא ומשרד החוץ האיטלקי, הוא ניסה להבין, מדוע דווקא האיטלקים, תחת שלטונו של הדוצ'ה, לא היו מוכנים למסור את היהודים לבני בריתם הגרמנים, להשמדה – בניגוד לעמים אחרים, כגון הסלובקים, הצרפתים ואפילו ההולנדים, שנחשבים לידידותיים ליהודים.

בהרצאה לכבוד 50 שנים לשחרור המחנה בפרמונטי, הוא כותב: "כהיסטוריון מפוכח וסקפטי, התייחסתי תחילה למה שקרוי 'ריאלפוליטיק'. אומנם היו לאיטלקים סיבות כבדות משקל להתייחסותם השלילית לגרמנים ולקרואטים, וממילא לניסיון לפגוע בדרך כלשהי בבעלי בריתם. הגנה על היהודים נכללת בקטיגוריה זו". והוא ממשיך ואומר: "אולם ככל שהעמקתי לחקור, התחזקה דעתי, כי הכוח המניע, הזרז של התהליך, המקור העמוק להגנה (של האיטלקים) על היהודים היה מוסרי־הומניסטי. שוב ושוב אנו קוראים במסמכים, ש'אסור בשום פנים ואופן למסור את היהודים לידי הגרמנים, מפני שזה נוגד את המסורת ההומנית של איטליה'".

והוא מוסיף ומכריז: "מזה שנים אני מנסה בדרכי הצנועה להשיב חוב של כבוד, שלמעשה אין לו מידה. ככל שאני הולך ומזדקן, אני חש ביתר שאת את גודל החוב ואת חשיבות פירעונו. את חיי אני חב לאיטלקים, לבני אדם, אשר בטבורו של עולם ברברי ואכזרי גמרו אומר שלא לתת יד לאחד הפשעים האיומים בתולדות המין האנושי: השמדתו המוחלטת של העם היהודי".

פרשת קפלוניה

"חוב של כבוד" היא כותרת ספרו של מנחם, שיצא לאור באיטלקית לא מכבר. ובניגוד למקצועני־שואה אחרים (כגון אלי ויזל), הוא מגלה בתחום המחקר שלו – מלחמת העולם השנייה, בכל הנוגע לאירופה והיהודים – לא רק שלילה ושכול, אלא מאיר פרשות, שאינן קשורות לגורל היהודים בלבד.

דוגמה מובהקת למחקר מקורי ומיוחד כזה הוא חיבורו "טבח קפלוניה". במסגרת עבודתו, הוא התעניין בחלקו של ה"וורמאכט", הצבא הסדיר הגרמני, במעשי טבח. כי עד היום מנסים הגרמנים להציג את הקצינים והחיילים כטהורים והגונים יחסית, מול האכזריות והסאדיזם של האס.אס ויתר היחידות, שעסקו בהשמדה. כך הגיע לפרשה, שמעטים בלבד עסקו בה – מרד של יחידות איטלקיות סדירות נגד הצבא הגרמני, אחרי שמוסוליני סולק מכסאו, וצבא איטליה נצטווה להיכנע לגרמנים, ה"ידידים" של אתמול, למסור להם את נשקו וללכת לשבי.

קפלוניה היא אי אסטרטגי לא גדול, סמוך ליוון, ושם התרחשה פרשה מופלאה של מרד נגד פקודת הכניעה. מנחם עלה על הפרשה, משום שנתקל במסמכים שהעידו, שגורלו של קצין אחד, לא גבוה במיוחד, שנרצח על ידי יחידות של הצבא הגרמני, דווח בתכתובת הגרמנית בדרגים גבוהים ביותר. האם הקצין האיטלקי אפולוניו באמת הוצא להורג, או נרצח על־ידי מה שהמרוווחים מציינים כ"פאשיסטים"? הסתבר לו, שאותו אפולוניו היה מעורב בפרשה של האי, בו נערך קרב עקוב מדם בין האיטלקים והצבא הנאצי.

מפקד הכוחות האיטלקיים באי היה מוכן תחילה לבצע את הפקודות, להיכנע, למסור את הנשק וללכת בשבי. אבל אנשי הגדודים שלו מרדו בסמכותו, ונערך מעין משאל־עם ביחידות. הרוב המכריע של החיילים צידד בלחימה נגד הגרמנים. הם אפילו הטביעו ספינה, שנשלחה להכניע אותם. אחרי משא ומתן מרור בין מפקדי הכוחות הגרמניים והאיטלקיים, הכניעו הגרמנים את היחידות האיטלקיות המורדות והפרשה הסתיימה בטבח נורא. בו מצאו את מותם כמעט כל החיילים ולמעשה כל הקצינים – מלבד אחדים, שניצלו, ודרכם נודע המעשה הנורא. יוצא דופן וסותר את התדמית המנוצה של האיטלקים, כחיילים המוכנים לברוח או להיכנע, ובלבד שלא להילחם בגבורה.

במחקרו על קרב זה בין איטלקים וגרמנים, שוב מגלה מנחם שלח משהו בלתי ידוע בפרטיו עד כה, ומשלם בכך עוד חלק מהחוב המוסרי שלו.

דרושים

לדפוס החדש בת"א
דרוש במב"ח
לעבודת מלגזה
עם נכונות
ליום עבודה ארוך
לפנות **לבני רוזנברג**
03-6388515
03-6388555

פרסם בהזהרוק

להשכרה
בבאר שבע
דירת 3 חדרים משופצת
7 דק' הליכה מהאוניברסיטה
$300
07-498024 ברקת
03-6992203

מושב כמהין
מושב צעיר בנגב
קולט משפחות צעירות עד 2 ילדים
עד גיל 34
טל' - גולן 07-556701
רותי 07-558245
מוטי 07-556829

דרושה חונכת-מלווה, עם יכולת הוראה מוכחת בחינוך המיוחד, לילדה בת 14–13.
העבודה מחייבת שעות עבודה גמישות.
תחילת העבודה ביוני 1994 (כולל החופש הגדול)
טל': 07-357362 בשעות היום עד 16:00
טל': 07-357386 (משיבון) כל היום

דרושה
ברמת אביב ג'
מטפלת מנוסה
לתינוק בן 3 חודשים
פרטים
בטל' 03-6425629

דרושה מטפלת
באבן יהודה
לטיפול בילדים +
עבודות בית שוטפות
09-698068

דרוש טבח שכיר
נסיון קיבוצי הכרחי
טל': דוד ביום 06-399108
06-395268 בערב

דרושה/ה
לקיבוץ להב
מדריך/ה חברתי/ת
לכתות יסוד
דרוש נסיון
07-913285/412

לקיבוץ שומריה
דרוש/ה
מטפל/ת לילד בן שנתיים
אפשרות מגורים במקום
התחלת עבודה מיידית
לפרטים בשעות הערב לאחר השעה 21:00
07-910331 (סיגל)

דרוש
לקיבוץ שובל
[illegible]
לפרטים 07-916475
אחרי 17.00

דרוש
איש
גידולי שדה
(עדיפות לאגרונום)
נסיון בהשקיה, מיכון
וניהול צוות עובדים
פרטים 04-839580

דרוש **במב"ח** לגידולי שדה
רשיון על טרקטור חובה
נסיון ברסוס עדיף
נא לפנות לטל' 07-983225/200 בוקר
07-983229 ערב

מועדון ירי מטולה - חנות נשק מטווח קליעה
דרוש עובד למועדון
בחור יוצא צבא בעל תעודת מפקח מטווח
באזור הצפון
טלפונים 959914, 06-951514

לתחנת דלק בצומת שוקת
דרושים
זוג עובדים
העבודה מתבצעת במשמרות
שכר הולם
לפרטים נא לפנות לעדי הילד
בעבודה - 469421, 07-460511 • בערב בבית - 07-517546

דרושה מטפלת
+ עזרה בבית + רשיון נהיגה
ברמת-חן - רמת גן
03-6743655 • 03-5337843

דרושה
מטפלת בתל-אביב
ל-3 ילדים (10; 6; 2)
תנאי עבודה נוחים!
עם אפשרות לינה במקום
טל': 03-6473723

למוסך "דיזל אילת" דרושים:
[illegible]
תנאים מצויינים למתאימים
טלפון - 07-378073-4

המחלקה לתרבות בקבה"א
מחפשת חבר/ה למילוי תפקיד
רכז/ת מדור ארגון והדרכה
החל מדצמבר 1994
תיאור התפקיד
הדרכה וייעוץ לרכזי התרבות
הכנת סמינרים וימי עיון
פיתוח תכנית הדרכה והפצתה
דרישות התפקיד
השכלה בתחום הניהולי
ניסיון בריכוז תרבות ותפקידים חברתיים
כושר ניהול וארגון
חברות בקיבוץ
על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, לדרורה כוכבי, מח' התרבות הקבה"א, לאונרדו דה־וינצ'י 13 ת"ד 40009, ת"א 61400

המחלקה לתרבות והמחלקה לחינוך
בקיבוץ הארצי
מחפשת חבר/ה למילוי תפקיד
מזכיר/ה
מועד ההתחלה - מידי
תיאור התפקיד
ניהול-משרד
דרישות התפקיד
ידע מעשי במעבד תמלילים
גיל 24–34 או מזכירה מקצועית
ניסיון קודם בניהול משרד והדפסות
על המעוניינים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, אל ורדה בוכבי מח' לתרבות, הקבה"א, לאונרדו דה־וינצ'י 13, ת"ד 40009, ת"א 61400

דרושה/ה
מורה מחנך/ת
לכתה ח'
עם ניסיון בהוראה במקצועות הומניסטיים
לשנת הלימודים תשנ"ה
ביה"ס 04-442595
04-446807

לביה"ס היסודי "לב-העמק"
בקיבוץ נאות מרדכי
דרוש/ה
[illegible]
לכיתות ב'-ו'
לפרטים נא לפנות בבוקר
למירה אלכסנדר - 06-948124
בערב 06-948093

לביה"ס בקיבוץ בארי
דרוש/ה
מחנך/ת לכיתה ו' (רצוי עם התמחות במתמטיקה)
וכן מורה לאנגלית לכיתות ג'-ו' (משרה חלקית)
נא לפנות ביום לסמדר/מתי
טל' 07-949480 • בערב: מתי וייס 07-949150

לקיבוץ דורות
דרושה גננת
לגילאי 3-6 לשנה"ל הבאה
שסיימה סמינר קיבוצים או אורנים בעלת נסיון
טל' 07-808813/739
07-808906 בערב

אספקה קטנה

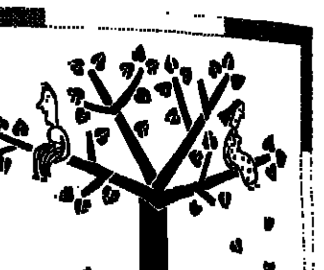

1706 / ראש פתוח
בת 1.68/34, סטודנטית, קיבוצניקית מהצפון, אם לשתיים, רגישה, טובת לב ונאה. מעוניינת בקשר עם גבר נאה, רצוי מעל גובה 1.75, עם ראש פתוח ושמחת חיים, שיודע גם רצינות מהי, שאוהב לבלות לטייל ומחפש חברות אמיתית.

1707 / מוסיקה בלב
בת 1.72/42, אוהבת את החיים, עליזה ושמחה, עם מוסיקה בלב, אוהבת לקרוא לטייל ובעיקר אוהבת אנשים וחברה - ומוכנה בכל עת "לטרוף" את הכיף. מחפשת אותך, עד גיל 46, שתהיה בחור לעניין וגם נאה. היא קיבוצניקית מהצפון.

1708 / עולם חדש
"אם אתה יכול לקום בבקר ולגלות עולם חדש ואתה נהנה משקט וגם מצחוק, תרים אלי טלפון ונוכל בודאי לפתח יחסים ידידותיים (לפחות) בינינו. אני בת 46, בריאה וצעירה בגוף וברוח. מחכה לשמוע ממך ולהשמיע לך כל שתרצה אודותי. אני גרה בקיבוץ בצפון".

1709 / קץ לרווקות
בן 1.65/40, רווק נחמד ושמח, שהעבודה היא חלק חשוב מאוד בחייו, עצמאי, גר בעיר הגדולה, מוכן לפנות זמנו לאהבה ומשפחה. מחפש אשה בת 35-40, וזה הרגע מבחינתו לבחון שינוי בחייו.

1710 / פנוי ופשוט
אלמן פנוי בן 56, מושבניק פשוט, רוצה להכיר אשה לפתיחת פרק ב' בחיים, ואת יתר הפרטים מבטיח למתעניינת בלבד.

1711 / מחכה לרצינית
בן 31/73 מאיזור חיפה מעוניין בחברה - לחיים, למשפחה, לעתיד. מחכה לרצינית אך בעלת הומור, האוהבת לחיות.

1712 / מזג לטיני
דרום אמריקאי בן 1.70/39, חם ורגיש מאוד, רוצה להכיר חברה. הוא אוהב את החיים, נמצא בארץ 4 שנים, גר בעיר במרכז. מחכה לך בכמה שפות.

1700 / שייכות וביחד
לתת ולקבל ממני אליך וחזרה. חום ואהבה וגם, להתרשה של שייכות וביחד". כך אומרת בת 41, אמא לשניים גדולים וחיה בעיר דרומית.

1701 / שותף מהמרכז
בת 55, פנויה מאיזור השרון, מחפשת שותף רציני לחיים של שותפות, חוויות, בילויים ומשפחה. שיהיה עד גיל 65, בעל חוש הומור והנאת חיים, רצוי מאיזור המרכז.

1702 / הקשר הצרפתי
קיבוצניקית מהדרום הקרוב בת 44, ממוצא צרפתי, נחמדה, אוהבת לבלות בחוץ וגם בחוג המשפחה. מעוניינת ליצור קשר רציני עם אדם מתאים בגיל ובכוונות.

1703 / חמה וחכמה
פנויה בת 44 מעיר במרכז הארץ, נאה, בעלת חוש הומור, חמה וחכמה, מבקשת חבר לחיים בגילאים 50-55 מאיזור המרכז.

1704 / מזג נוח
בת 1.64/54, פנויה ונאה, מושבניקית לשעבר, אם לבת גדולה, בעלת מקצוע מעניין, טובת לב ומזג, רוצה בגבר איכותי וטוב לב מאיזור המרכז.

1705 / קטנטונת וקלה
בת 42, פנויה, אם לילד, גרה באיזור המרכז, אוהבת טיולים, סרטים, ריקודים והרבה כיף, נאה, שחרחורת וקטנטונת, קלה וגמישה בחיים. מחפשת גבר עם ראש טוב, מבין ומפרגן, קיבוצניק או מושבניק, בעל כוונות של שותפות וחיים של יחד. משהו מחכה לך!

[illegible]

מרכולית

- למכירה: מזרון מיטת מים, קווין סייז; שולחן אוכל עגול יחיד במינו, תוצרת ארה"ב. טל: 06-768246 (בערב), 06-768490 (ביום).
- למכירה כלב רוטרמן בן 10 חודשים, גדול ויפה, למשפחה מאיזור העמקים. טל: 06-534238.
- למכירה בהזדמנות: מיטת נחושת + יציקה ממצריים, ענתיקה כמו בסרטים, 90x190, יפהפיה; מקרר תדיראן 15, בצבע חום, במצב מעולה. טל': 03-5059572.
- למכירה תלת־אופן למבוגרים, במצב טוב, 300 ש"ח. טל: 06-583315.
- למכירה שולחן לפינת אוכל + 6 כסאות, במצב מצוין, במחיר מציאה. טל: 04-898105 (עבודה), 04-898314 (אחה"צ).
- דרוש/ה שותפ/ה קיבוצניק/ית מעל גיל 28, נקי/ה, לדירה ליד הסינמטק, 190 דולר. טל: 03-5610726.
- למכירה חיפושית 71, מצב מכני טוב מאוד. טל: 04-857050.
- דרוש שותף לא מעשן לדירת 3 חדרים בגבעתיים, ריהוט חלקי, 250 דולר. טל: 03-5270258.
- למכירה אופנוע ג'אווה 350, שנת 79 + טסט, במצב טוב, מחיר מציאה. טל: 07-871153, 07-871210.
- למכירה או החלפה אופנוע טריומף 650, שנת 62. טל: 06-755316.
- דרושה שותפה שלישית (25 +), לא מעשנת, לדירת ארבעה וחצי חדרים יפהפיה ביר אליהו, 210 דולר (כולל ארנונה), תשלום מידי חודש. טל: 03-396746.
- למכירה בהזדמנות חיפושית, שנת ייצור 74, לאחר טסט. טל: 08-259793 (אחרי 16.00).
- דרושה שותפה לדירה מרוהטת בכרמיאל, כניסה מיידית. טל: 04-9980508.
- למכירה שמלה יפה לאירועים מיוחדים, מידה 40-42, צבע אפרסק, אופנת לורה אשלי. טל: 06-368240.
- למכירה נעלי ריצה ניו־באלאנס, חדשות, מידה 39. טל: 06-768136.
- למכירה סייח ערבי בן שנה, רשום בספרי העדר. טל: 06-599787 (בערב), 06-599724 (אורי בעבודה).
- למכירה טרקטורון הונדה 4x2, שנת 93. טל: 08-436547.
- מעוניין בשותפ/ה לטיול לארה"ב, החל מסוף יוני - תחילת יולי. טל: 03-5237108.
- למכירה מערכת סלון (3+2+1), כולל שולחן, במצב טוב. טל: 09-521388.
- למהירות החלטה, שמלת כלה שיופיה בפשטותה, מבית פריסאי מעולה. טל: 04-895337 (אחה"צ).
- למכירה פור פרוסטור מולינקס, חדש באריזה. טל: 04-459452.
- למכירה מצלמת וידאו sony hi-8 v. 5000 + תוספות, כחדשה. טלפון בשעות הערב: 06-757305, גוטמן.
- למכירה ספרים: כתבי י. ל. פרץ כרכים א'-י', שלום עליכם כרכים א'-ט', במצב חדש הוצאת דביר, מחיר סמלי טל: 04-231503.
- אספן מחפש מכונות חישוב ישנות (ללא חשמל), מכל הסוגים. טל: 09-580929.
- למכירה שמלת כלה מידה 42, 300 ש"ח + שולחן אוכל מעץ חום נפתח ל־10 מקומות + כסאות עץ מרופדים * 60 ש"ח טל: 03-5069565.
- למכירה שולחנות סלוניים בסגנון כפרי טל: 06-758337.
- למכירה גורת סמויאד יפיפה, גזעית, תעודות, בת 7 שבועות. טל עבודה 07-801200, בית 07-801142 יעל.
- למכירה שמלת כלה חדשה של לורה אשלי, מידה 40, טל 03-5717735.
- שותפה או זוג לדירת 3 חדרים במרכז ת"א (לא מעשנים) סוף מאי. טל 03-293377, ניר או אור בערב.
- למכירה שמלת כלה בסריג יחודית, מידה 42, טל. 06-374432, 03-6432421 לילך.

ארוחת ארבע

נרדה כהן

לקראת שבועות

אף פעם אין מספיק מתכוני עוגות גבינה לחג השבועות, לכן נרבה הפעם במרשמים מן הסוג הזה. את עוגת הגבינה עם השמרים כדאי לאפות סמוך לחג, כי שמרים אוהבים להיאכל טריים, טריים, ואז אין כמוהם. אבל אפשר כמובן גם להכינה על מצע של בצק פריך.

עוגת שמרים וגבינה

החומרים לבצק: 4 ספלים קמח, 125 גרם מרגרינה, 125 גרם סוכר, 1 כפית מלח, קליפת לימון מגורדת, 1 חפיסת סוכר וניל, 40 גרם שמרים, 2 ביצים, כוס וחצי חלב חם.

הכנת הבצק: מערבבים שמרים וסוכר בחלב החם (לא חם מדי), מוסיפים את כל החומרים ולשים בצק. נותנים לבצק לתפוח ולהכפיל עצמו. מרדדים עלה על תבנית מרובעת גדולה ונותנים שוב לתפוח.

המילוי: 1 ק"ג גבינה לבנה, שהיתה מונחת במקרר לילה שלם בתוך מסננת, 4 חלבונים מוקצפים, 1 גביע שמנת חמוצה, 34 כוס סוכר, 1 כוס צימוקים. מערבבים הכול ובסוף את חלבונים המוקצפים.

הציפוי: שני גביעי שמנת מתוקה עם חצי כוס סוכר ו־4 חלמונים. שמים את תערובת הגבינה על הבצק התפוח ולמעלה שופכים את התערובת של השמנת והחלמונים.
אופים בחום בינוני.

מקלות גבינה

החומרים: כוס קמח, 100 גרם גבינה צהובה מגורדת, 80 גרם חמאה, 6 כפות שמנת חמוצה, קורט מלח, קורט סוכר, קורט פפריקה, קורט מוסקט.

אופן ההכנה: מכינים מכל החומרים בצק ושמים לשעה למקרר. מרדדים את הבצק דק דק, חותכים פסים ברוחב של ס"מ. שמים על תבנית, מורחים בחלמון ואופים לצבע זהוב. (לא להשחים, כי זה מקבל טעם מר).

עוגיות גבינה ממולאות

החומרים: 100 גרם חמאה, 200 גרם גבינה לבנה יבשה, 200 גרם קמח, 2 חפיסות סוכר וניל, חלמון למריחה, ריבה למלוי.

אופן ההכנה: מקציפים את החמאה עם סוכר וניל לקרם. מוסיפים את הגבינה ואת הקמח ולשים בצק. מרדדים וחותכים עיגולים. שמים בכל עיגול ריבה סמיכה וסוגרים לכיסונים. מורחים בחלמון ומפזרים סוכר. אופים בחום בינוני לצבע זהוב.
בתיאבון.

- למכירה אופני כביש / שביל מוטובקאן 21 הילוכים טל. 06-598773.
- למכירה פולקסווגן חיפושית בהזדמנות 74, טל. 08-259793 משם לב.
- נוסעים לאירופה בספטמבר מעונינים בזוג נוסף, גילאי 50+ טל. 09-458208 בערב.

ורטיגו 30 ±
ערבי
פנויים־פנויות
בכל יום חמישי
בשעה 22.00
יין ובירה חופשי
רמת דוד
06-549006-7

נפתחה ההרשמה
לשנת הלימודים תשנ"ה
במרכז ההשתלמויות
הקורסים מיועדים לאנשי חינוך והוראה ולקהל הרחב
מתאים במיוחד למורים בשנת שבתון
במרכז קורסים מתקדמים להנחייה והדרכת מורים בהתשלמויות בית ספריות
(פרוספקטים נשלחו לועדת השתלמות בקיבוץ)
פרטים על הקורסים הנפתחים ובקשה למשלוח ערכת הרשמה אפשר לקבל באמצעות פניה בטלפון: 03-6902348/47/45/66/32
או ע"י פניה בכתב למזכירות מרכז ההתשלמויות במכללה - דרך נמיר 149 ת"א 62507
מכללה
לחינוך סמינר הקיבוצים ת"א